

KUNGL. BYGGNADSSTYRELSENS PUBLIKATIONER 1948: 1

**NORMALFÖRSLAG TILL
BYGGNADSORDNINGAR
M. M.**

**UPPRÄTTADE AV KUNGL. BYGGNADSSTYRELSEN
ÅR 1948**

**NORMALFÖRSLAG TILL
BYGGNADSORDNINGAR
M. M.**

UPPRÄTTADE AV KUNGL. BYGGNADSSTYRELSEN

ÅR 1948

Vaga

Victor Pettersons Bokindustriaktiebolag
Stockholm 1949

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

AVD. I. Normalförslag till byggnadsordning för stad, köping och municipalsamhälle samt område på landet med fastställd stadsplan	7
Anmärkningar	22
AVD. II. Normalförslag till byggnadsordningar och utomplansbestämmelser på landet.	31
A. Normalförslag till byggnadsordning för byggnadsplanområdet på landet	32
Anmärkningar	36
B. Normalförslag till byggnadsordning för område på landet med byggnadsplan eller utomplansbestämmelser	39
Anmärkningar	43
C. Normalförslag till utomplansbestämmelser på landet enligt 119 § byggnadslagen och 128 § byggnadsstadgan	47
Anmärkningar	49
AVD. III. Bilagor till normalförslag till byggnadsordningar. (Föreskrifterna i bilagorna A, B, C, och D äro avsedda att utfärdas av byggnadsnämnd i samband med beviljande av byggnadslov.)	55
A. Förslag till föreskrifter angående rivning av byggnad	56
B. Förslag till föreskrifter angående byggnadsställningar och liknande tillfälliga anordningar vid byggnadsarbete	58
C. Förslag till föreskrifter angående schaktningsarbeten (grävning och sprängning)	62

D. Förslag till föreskrifter angående tillfälliga uppvärmningsanordningar vid byggnadsföretag	64
E. Formulär till ansökan om byggnadslov samt därtill hörande beskrivning	66
F. Förslag till taxa å avgifter för ritningsgranskning och besiktningar m.m. i anledning av ansökan om byggnadslov	70
G. Förslag till instruktion för stadsarkitekt	78
H. Förslag till instruktion för byggnadskonsulent	80

AVDELNING I.

**NORMALFÖRSLAG TILL BYGGNADSORDNING FÖR
STAD, KÖPING OCH MUNICIPALSAMHÄLLE SAMT
OMRÅDE PÅ LANDET MED FASTSTÄLLD STADSPLAN**

KAP. I.

Om byggnadsnämnden.

§ 1.

Byggnadsnämnden består av fem ledamöter jämte ersättare för var och en av dem.

§ 2.

Byggnadsnämnden sammanträder, i den mån ärenden finnas att handlägga, en gång i månaden eller oftare å tider som nämnden bestämmer.

Kallelse till sammanträde utfärdas av ordföranden eller den nämnden därtill förordnar.

Är ordinarie ledamot förhindrad att närvara vid sammanträde, skall han anmäla detta för den sammankallande så tidigt, att denne hinner underrätta vederbörande ersättare.

Det är byggnadsnämnden obetaget att till sammanträde låta kalla samtliga ersättare, vilka då äga rätt att deltaga i nämndens överläggningar men i beslutet endast i den mån ersättare inträder i stället för frånvarande ordinarie ledamot.

§ 3.

Byggnadsnämndens expedition hålles öppen å tider som kungöras av nämnden.

§ 4.

Stadsarkitekt samt övriga tjänstemän hos byggnadsnämnden antagas av nämnden efter kungörelse i sedvanlig ordning.

Byggnadsnämnden utfärdar instruktion för stadsarkitekten och, i den mån så finnes erforderligt, för övriga hos nämnden anställda tjänstemän.

Skulle för byggnadsnämndens prövning av visst ärende nödig sakkunskap icke finnas bland nämndens ledamöter eller tjänstemän, äger nämnden tillkalla särskild sakkunnig att biträda vid ärendets handläggning.

KAP. 2.

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

§ 5.

Mom. 1. Grundmur eller annan del av grundkonstruktion får icke skjuta fram över gatulinjen ovan ett tänkt plan, beläget 30 cm under den fastställda gatuhöjden. I detta plan får sådan byggnadsdel skjuta fram högst 15 cm och på större djup skjuta fram intill samma mått ökat med en tiondel av djupet under planet. För särskilt fall kan dock byggnadsnämnden efter hörande av vederbörande gatumyndighet medgiva avvikelse från nämnda mått om ett ändamålsenligt byggnadssätt därigenom främjas.

Mom. 2. Grundmur eller annan del av grundkonstruktion får ej skjuta in på grannes tomt i annan mån än som erfordras för anordnande av gemensam brandmur.

§ 6.

Där så prövas kunna ske utan olägenhet för gatutrafiken får portomfattning skjuta fram över gatulinjen högst 60 cm vid gata av minst 18 meters bredd och högst 30 cm vid smalare gata; trappsteg ovan gatuplanet får skjuta ut högst 5 cm framför portomfattning och, om sådan ej finnes, högst 15 cm över gatulinjen. Där så prövas lämpligt för husets utseende får även del av sockel eller annan fasaddel skjuta utanför nämnda linje, dock högst 10 cm.

§ 7.

Mot annat från bebyggande undantaget område än gata må grundmur eller annan del av grundkonstruktion, portomfattning, trappsteg, sockel o. dyl. skjuta fram över byggnadslinjen i den mån byggnadsnämnden så finner utan olägenhet kunna ske.

§ 8.

Burspråk, utbyggda fönster och andra liknande byggnadsdelar få ej anordnas på mindre höjd över underliggande markyta än 3 meter. De få givas ett språng av högst 80 cm, dock att språnget vid ett avstånd från husväggen till motliggande byggnadslinje av 12—18 meter ej får vara större än 50 cm och vid ett avstånd understigande 12 meter ej större än 30 cm. Här avsedda byggnadsdelar få ej anbringas närmare gräns mot granntomt än två gånger språnget och i varje våningsplan sammanlagt ej upptaga mer än en fjärdedel av fasadens längd.

Byggnadsnämnden äger dock medgiva dels att byggnadsdel, som i första stycket sägs, inom tomt anordnas på lägre höjd eller drages ned till marken,

dels att dylika byggnadsdelar sammanlagt få upptaga större del av fasadens längd än en fjärdedel, där detta anses påkallat av praktiska skäl samt ej är störande för byggnadens utseende eller eljest ägnat att medföra olägenhet.

§ 9.

Mom. 1. Balkong får ej anbringas på mindre höjd än 3 meter över underliggande markyta. Byggnadsnämnden äger dock medgiva att balkong som icke skjuter fram över tomtgränsen anbringas på lägre höjd, där detta är påkallat av praktiska skäl samt ej är störande för byggnadens utseende eller eljest ägnat att medföra olägenhet.

Mom. 2. Mot gata eller annan allmän plats får balkong anordnas endast om avståndet från husväggen till motliggande byggnadslinje är minst 10 meter. Den får givas ett språng av högst 1,40 meter, dock att språnget vid ett avstånd från husväggen till motliggande byggnadslinje av 12—18 meter ej får vara större än 1,20 meter och vid ett avstånd understigande 12 meter ej större än 30 cm.

Mot gård får balkong givas det språng byggnadsnämnden prövar lämpligt, dock högst 1,40 meter.

Balkong får ej anbringas närmare gräns mot granntomt än en och en halv gånger språnget.

§ 10.

Det ankommer på byggnadsnämnden att pröva hur långt skärmtak och dylika anordningar må skjuta utanför husväggen samt hur nära marken de må anbringas.

§ 11.

Port, dörr eller grind får icke inrättas så att den vid öppnande utåt gatan når över tomtgränsen, såvida ej byggnadsnämnden för särskilt fall prövar så utan olägenhet för gatutrafiken kunna medgivas.

Fönster får ej inrättas så att det kan öppnas över gata eller annan allmän plats med mindre fönsterbågens underkant befinner sig minst 2,20 meter över underliggande markyta.

Ytterlucka till fönster eller glugg skall kunna fästas tätt intill husväggen.

Källarglugg eller därmed jämförlig öppning skall förses med rättsäkert skyddsgaller. Där så erfordras skall även friskluftsintag och övriga ventilationsöppningar mot det fria förses med sådant galler.

§ 12.

Gemensam brandmur må, om byggnadsnämnden så prövar utan olägenhet kunna ske och grannar därom äro ense, anordnas för hus som avses att sammanbyggas i tomtgräns och innehålla högst två våningar. Dylik brandmur skall uppföras mitt över tomtgränsen och utföras enligt föreskrifterna i 63 § 3 och

5 mom. byggnadsstadgan. I brandmuren får icke införas träbjälke eller järnbalk, rökrör, imrör eller annan luftkanal, ej heller slits.

Anordnas gemensam brandmur får murgemenskapen ej av en delägare hävas mot den andres bestridande.

§ 13.

Mom. 1. Befrielse från den i 63 § 1 mom. byggnadsstadgan föreskrivna skyldigheten att uppföra brandmur i tomtgräns kan i fråga om bostadshus i högst två våningar, som avses att sammanbyggas i tomtgräns och som vart och ett icke inrymmer mer än två lägenheter, av byggnadsnämnden medgivas, om grannar därom äro ense och husen anordnas på ett mot brandfara betryggande sätt. Därest byggnadernas sammanlagda planyta överstiger 300 m² må medgivande lämnas endast under förutsättning, att huslängan medelst brandmurar i tomtgränser uppdelas i delar om högst 300 m² planyta.

Skulle utöver två våningar förekomma enstaka rum å vinden, utgör detta icke hinder för byggnadsnämnden att medgiva befrielse som i första stycket avses, därest rummen tillhöra och stå i direkt förbindelse med underliggande lägenhet.

Mom. 2. Anstånd med eller befrielse från skyldighet att uppföra brandmur i tomtgräns kan av byggnadsnämnden medgivas i fråga om industri- eller hantverksbyggnad i högst en våning, så ock för uthus, där nämnden efter grannes hörande finner detta med hänsyn till byggnadens ringa storlek, avstånd till byggnad å granntomt och andra inverkan omständigheter utan olägenhet kunna ske.

§ 14.

Gårdslanternin skall, där så prövas erforderligt, inhägnas med skyddsräcke samt med galler skyddas mot nedfallande föremål.

Om taklanternin är i 71 § 2 mom. 4 punkten byggnadsstadgan särskilt sagt.

§ 15.

Byggnadsnämnden äger föreskriva att sopnedkast skall anordnas i flerfamiljshus med mer än två våningar. Sopnedkastet skall leda till uppsamlingskärl i ett för hämtning lätt åtkomligt utrymme.

§ 16.

Mom. 1. Inom bostadshus eller därtill hörande uthus skall anordnas utifrån lättillgänglig förvaringsplats för cyklar och barnvagnar för de boendes behov ävensom, där så erfordras, tvättstuga och torkrum.

Mom. 2. För bostadslägenhet skall anordnas vindskontor eller däremot svarande förvaringsrum samt lämpligt utrymme för förvaring av matvaror.

För rengöring och vädring av sängkläder, mattor o.dyl. skall finnas ur sundhetssynpunkt godtagbar anordning å därför lämplig plats.

§ 17.

Mom. 1. Gård och annan obebyggd del av tomt får ej läggas lägre än angränsande gatas nivå och ej på större höjd över denna än 1 meter, där ej byggnadsnämnden med hänsyn till terrängförhållandena eller andra omständigheter medgiver annat läge.

Mom. 2. Om gård eller annan obebyggd del av tomt påföres jord el. dyl. invid byggnad eller gränsmur skall byggnaden eller muren på betryggande sätt isoleras mot fukt. Vid dylik förändring av markens höjdläge invid tomtgräns skall, där så erfordras, uppföras stödjemur för att förhindra ras eller andra förskjutningar i marken.

Mom. 3. Mellan gård och gata skall lämplig förbindelse vara anordnad. Denna skall kunna lämna obehindrat tillträde till gården för införande av erforderliga brandredskap, där ej byggnadsnämnden efter hörande av brandmyndigheten finner detta ändamål på annat sätt tillgodosett.

§ 18.

Mom. 1. Byggnadsnämnden skall tillse att plantering eller annan anordning å förgård eller annan från bebyggande undantagen mark inom byggnadskvarter anordnas prydligt med behörig hänsyn till gatu- eller gårdsbildens helhetsverkan.

Byggnadsnämnden bör verka för att skilda ägare av sådan mark inom kvarter, varå plantering skall anläggas, enas om gemensam tillsyn och skötsel av denna.

Mom. 2. Angående anordnande av stängsel ankommer på byggnadsnämnden att meddela föreskrift, i den mån sådan ej meddelats i stadsplan. Stängsel skall vara prydligt och anordnas med behörig hänsyn till gatu- eller gårdsbildens helhetsverkan.

KAP. 3.

Om skylt m.m.

§ 19.

Mom. 1. Med skylt avses i denna paragraf varje reklamanordning som upp-sättes eller anbringas å eller mellan byggnader, stängsel, stolpar el. dyl., liksom ock varje anvisning för allmänheten, som icke är att hänföra till mindre namnskylt eller liknande. Skylt innefattar även skyltens fästen och övriga tillbehör.

Vad i denna paragraf föreskrives om skylt skall äga tillämpning även å skylt-skåp och försäljningsautomat.

Mom. 2. Skylt skall säkert fästas och väl underhållas.

Mom. 3. Anbringas skylt lägre än 2,50 meter över marken får den skjuta fram högst 20 cm över gatulinjen. Sättes den 2,50 meter över marken eller högre får den skjuta fram högst 1,20 meter.

Om skylt gives större språng än 30 cm över gatulinjen får dess yta icke vara större än 1,20 m².

Mom. 4. Skylt skall till form, färg och utförande vara prydlig och lämpad för den plats för vilken den är avsedd. Särskilt skall tillses att den ej stör gatu- eller stadsbilden, verkar förvillande för trafiken eller störande för närboende, eller anbringas så att den försvårar gatuhållningen.

Mom. 5. Innan tillstånd lämnas till uppsättande av ljusskylt i närheten av järnvägslinje, hamn eller allmän farled, skall byggnadsnämnden inhämta yttrande därom av vederbörande trafikmyndighet.

Mom. 6. I fråga om skylt av tillfällig beskaffenhet eller eljest då särskilda skäl därtill föreligga kan byggnadsnämnden medgiva undantag från bestämmelserna i mom. 3.

KAP. 4.

Om rivning.

§ 20.

Mom. 1. Innan rivning av byggnad påbörjas skall till byggnadsnämnden ingivas uppgift om antalet genom rivningen försvinnande bostadslägenheter, det antal rum och kök eller kokvrå varje lägenhet omfattar samt användning och ytstorlek av varje annan inom byggnaden befintlig lokal.

Mom. 2. Byggnad får ej rivas innan det styrkts att den är fri från ohyra.

Mom. 3. Innan rivningsarbete påbörjas skall den som är ansvarig för arbetets utförande i god tid underrätta ägare av angränsande fastighet om rivningen.

Avser rivningen byggnad, som har egen inom tomtgränsen stående brandmur och som är motbyggd i tomtgräns med hus utan sådan mur, får brandmuren ej utan grannens medgivande rivas förrän tre månader förflutit efter det denne underrättats om att rivning skall ske.

Mom. 4. Innan rivningsarbete påbörjas skall anmälan i god tid göras till de myndigheter, som hava att svara för gator och avlopp, samt till vederbörande gas-, elektricitets- och vattenledningsverk ävensom telegrafverket för borttagande av förefintliga servisleddningar.

Mom. 5. Vid rivning av byggnad skall tillses att minsta möjliga obehag för grannar och gatutrafikanter uppstår samt att såväl dessa som vid rivningsarbetet sysselsatta tryggas mot olycksfall. Byggnadsnämnden äger att i detta avseende meddela närmare föreskrifter.

KAP. 5.

Om tomtindelning och tomtmätning.

§ 21.

Ansökan om tomtindelning eller tomtmätning göres hos byggnadsnämnden. Sökanden skall därvid styrka att han äger mark, som beröres av den begärda förrättningen, samt förete de kartor och handlingar som kunna lända till upplysning i ärendet.

KAP. 6.

Om byggnadslov.

§ 22.

Byggnadsnämndens lov erfordras — förutom i de fall som avses i 76 § 1 mom. byggnadsstadgan — för följande åtgärder, nämligen:

a) sådant underhållsarbete eller annan reparationsåtgärd, som berör byggnads konstruktion;

b) åtgärd som påverkar byggnads utseende eller stadsbilden, såsom utbyte av takbeläggingsmaterial, omfärgning, uppsättande av skylt eller annan anordning som avses i § 19, plantering eller annan anordning å förgård eller annat från bebyggande undantaget område.

§ 23.

Mom. 1. Beträffande de ritningar och övriga handlingar, som enligt byggnadsstadgans föreskrifter skola åtfölja ansökan om lov till nybyggnad samt till-, på- eller ombyggnad, skall iakttagas följande.

1. Å sådan kartkopia som avses i 77 § 1 mom. c) byggnadsstadgan (situationsplan) skola tillämnad byggnads avstånd till tomtens gränser vara måttsatta och byggnadens huvudmått angivna. Dessutom skola å tomten befintliga byggnader utmärkas, varvid särskilt skall angivas om byggnad avses att rivas i samband med byggnadsföretaget. Där så erfordras för bedömande av fråga om byggnadslov skall befintlig bebyggelse å granntomt i nödig utsträckning angivas å situationsplanen.

2. Tillämnat byggnadsföretag skall med hänsyn till byggnads planlösning, utseende, huvudsakliga konstruktionssätt och allmänna anordnande i övrigt åskådliggöras av

a) för *helt ny byggnad*:

dels fullständiga planritningar över byggnadens källare, våningar och vind,

varvid tydligt skall angivas för vilket ändamål varje särskilt utrymme i byggnaden är avsett att användas, ävensom utvisas plats för eldstäder, rök- och ventilationskanaler samt friskluftsintag;

dels genomskärningsritningar;

dels ock fullständiga fasadritningar, angivande jämväl gatans i stadsplanen bestämda höjdläge invid byggnadsplatsen samt markens befintliga och avsedda höjdkontur intill byggnaden;

b) för till-, på- eller ombyggnad:

plan-, genomskärnings- och fasadritningar av motsvarande beskaffenhet, som ovan är föreskrivet för helt ny byggnad, över de delar som skola ändras eller tillkomma, ävensom i erforderlig utsträckning över byggnaden i övrigt. Härvid skall iakttagas att å plan- och genomskärningsritningar nya byggnadsdelar särskilt markeras samt att, där byggnadsnämnden så fordrar, ritningar företes även över byggnaden i oförändrat skick.

Beträffande de under a) och b) angivna ritningarna skall vidare gälla följande.

Å planritning över bottenvåningen skola byggnadens huvudmått vara påskrivna och väderstrecken angivna. Å denna eller annan ritning skall, där så erfordras, angivas huru tomtens obebyggda delar skola ordnas.

Å genomskärningsritning skola byggnads höjd och våningshöjder samt höjd av källare och vind ävensom tjocklek av bjälklag vara angivna med mått. Där så erfordras skola även höjdlägen i förhållande till stadens nollplan angivas.

Skall byggnad uppföras i gräns mot granntomt och finnes byggnad å denna tomt på motsvarande sträcka i samma gräns, skola angränsande delar av sådan byggnad angivas å fasad- eller genomskärningsritning. Om källarmursgenombrott skall förekomma, skall å plan- och genomskärningsritning även grannes byggnad visas i erforderlig utsträckning.

3. Ritningarna skola åtföljas av beskrivning uppgjord i överensstämmelse med av Kungl. byggnadsstyrelsen upprättat formulär över de huvudsakliga material, isoleringar, grundläggningssätt och konstruktioner i övrigt, som skola komma till användning vid byggnadsföretaget.

Om material av förut ej prövad beskaffenhet avses att användas skall till beskrivningen fogas provningsintyg från offentlig provningsanstalt.

Mom. 2. Där byggnadslov sökes för vidtagande av annan åtgärd än i mom. 1 avses, skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i sagda moment.

§ 24.

Mom. 1. I de fall och i den utsträckning byggnadsnämnden finner erforderligt skola särskilda konstruktionsritningar jämte tillhörande hållfasthetsberäkningar ingivas till nämnden vid tidpunkt som denna bestämmer. Ritningarna skola beträffande planer och elevationer vara utförda i skala minst 1:50 samt beträffande detaljer och genomskärningar i skala minst 1:20. Där så erfordras

eller utan olägenhet kan ske må byggnadsnämnden föreskriva eller godtaga annan skala.

Mom. 2. Beräkningar av värmeegenomgångstal för ytterväggar, källar- och vindsbjälklag eller andra byggnadsdelar må i erforderlig utsträckning infordras av byggnadsnämnden.

Mom. 3. För fastställande av marklagrens beskaffenhet äger byggnadsnämnden från den sökande infordra borrhkarta eller annan uppgift om resultat av geoteknisk undersökning.

Mom. 4. Ritningar över skorstensstockar (skorstensritningar), utvisande förutom läget av rökrör även skorstensstockarnas anslutning till väggar, bjälklag och yttertak av brännbart material samt utförda i skala minst 1:50, skola vid tidpunkt som byggnadsnämnden bestämmer för granskning ingivas till nämnden, såvida dessa anordningar icke äro å andra ritningar angivna i minst sagda skala.

Mom. 5. Ritningar utvisande ventilationsanordningar (ventilationsritningar) jämte tillhörande beräkningar skola ingivas i den mån byggnadsnämnden i särskilt fall finner erforderligt.

Mom. 6. Om byggnadens utseende, yttre utformning och inverkan på omgivningen icke kan av de inlämnade handlingarna nöjaktigt bedömas, äger byggnadsnämnden att från sökanden infordra perspektivritning eller, om byggnaden är av synnerlig betydelse för stadsbilden, modell i erforderlig skala. Över fasadpartier som äro av särskild vikt för byggnadens utseende eller stadsbilden äger nämnden dessutom infordra detaljritningar.

Mom. 7. Där så erfordras med hänsyn till byggnadens art eller konstruktion må byggnadsnämnden föreskriva att måttsatta arbetsritningar samt andra än härovan nämnda detalj- och specialritningar skola ingivas till nämnden för granskning.

§ 25.

Ritningar och kartor böra vara utförda i de standardiserade formatens (SIS-formatens) A-serie eller så, att de lämpligen kunna vikas till format A 4 (210 × 297 mm). Ritning och karta böra icke hava mindre format än A 4.

§ 26.

Ritningar och handlingar, som ingivas till byggnadsnämnden, skola tillhandahållas i följande antal exemplar:

Situationsplanen, de i § 23 angivna ritningarna och materialbeskrivningen ävensom de i § 24 angivna konstruktions-, skorstens- och ventilationsritningarna, i den mån sådana erfordras, i tre exemplar, den i 77 § 1 mom. b) byggnadsstadgan omnämnda kartan (nybyggnadskartan) i två exemplar samt övriga handlingar i ett exemplar.

§ 27.

Ett exemplar av situationsplanen samt en omgång av de i § 23 angivna ritningarna ävensom av de i § 24 angivna konstruktions-, skorstens- och ventilationsritningarna, i den mån sådana erfordras, skola vara utförda med tusch å kalkerväv eller i annat av Kungl. byggnadsstyrelsen godkänt, för arkivering och kopiering lämpligt utförande och material. Vad nu sagts skall även gälla om den i § 24 mom. 3 angivna borrhkartan.

Ritning skall vara försedd med grafisk skala.

Ritning skall i nedre högra hörnet vara försedd med dels uppgift om kvarterets namn och tomtens nummer eller annan gällande fastighetsbeteckning samt ritningens innehåll och skala, dels datum, dels ock författarens namnteckning, vilken å det för arkivering avsedda exemplaret skall vara i original. För påskrift om myndighets beslut bör plats lämnas i ritningens övre högra hörn.

§ 28.

Är ärende av beskaffenhet att dess prövning kan ske på grundval av enklare eller färre handlingar än ovan i detta kap. sagts, bör byggnadsnämnden, där hinder ej möter enligt bestämmelserna i byggnadsstadgan, till sparande av tid och kostnader medgiva de undantag som betingas av förhållandena.

§ 29.

För arkivering avsedda exemplar av situationsplan och ritningar jämte tillhörande beskrivning skola förvaras i byggnadsnämndens arkiv.

Därest byggnadslov beviljas skall en omgång av de i första stycket angivna handlingarna så snart ske kan förses med påskrift om fastställelse samt utlämnas till sökanden mot lösen av protokollsutdrag.

Av nybyggnadskartan skall ett exemplar förvaras i nämndens arkiv och det andra återställas till sökanden.

Hållfasthetsberäkningar, beräkningar av värme genomgångstal samt borrhkarta skola förvaras i nämndens arkiv.

KAP. 7.

Om tillsyn över byggandet.*Besiktningar.*

§ 30.

Mom. 1. Över i 88 § byggnadsstadgan omförmäld utstakningsförrättning och särskild besiktning utfärdar byggnadsnämnden på begäran bevis.

Mom. 2. Befinnes vid utstakningsförrättning gränsbestämning erforderlig, skall sådan äga rum innan nybyggnad, schaktning eller sprängning påbörjas vid gränsen.

§ 31.

Mom. 1. Skriftlig anmälan till byggnadsnämnden för besiktning som avses i 89 § 1 mom. byggnadsstadgan skall, såvida ej nämnden med hänsyn till byggnadsföretagets art och omfattning annorlunda föreskriver, ske:

a) då grävning eller sprängning till grundbotten blivit utförd eller pålning skall påbörjas;

b) då grundläggning verkstälts och byggnadsarbetet fortskridit så långt att bjälklag över markens nivå skall utläggas;

c) då byggnadens bärande stomme samt skorsten uppförts, men innan putsning verkstälts eller golv inlagts (stombesiktning);

d) då hisschakt med tillhörande maskinrum fullbordats; samt

e) då ny byggnad är för sitt ändamål fullt färdig eller då till-, på- eller ombyggnad eller ändring av byggnad blivit fullbordad (slutbesiktning).

Mom. 2. Innan slutbesiktning verkställs skall, där byggnadsföretagets beskaffenhet föranleder därtill, brandchefen i god tid av byggnadsnämnden underrättas. Avser byggnadsarbete sådana bonings- eller arbetsrum eller andra utrymmen som icke må tagas i bruk utan hälsovårdsnämndens godkännande skall jämväl hälsovårdsnämnden underrättas.

§ 32.

Mom. 1. Vid besiktning skola företes de ritningar och övriga handlingar som ligga till grund för byggnadslovet.

Mom. 2. Det åligger den byggande att lämna besiktningsman erforderlig handräckning vid besiktningen.

Mom. 3. Vid slutbesiktning skall företes intyg:

a) från vederbörande skorstensfejare att skorsten för centralvärmepanna liksom för annan större pannanläggning vid röktrycksprovning befunnits tät, att eldstäder samt sådana rök- och ventilationsrör som skola sotas blivit av honom undersökta och godkända ävensom att övriga ventilationsrör, i den mån så erfordras, blivit rensade; samt

b) därest byggnadsnämnden så finner erforderligt, från sakkunnig person att kontroll av värmeledningsanläggning och mekanisk ventilationsanläggning i drift verkstälts och behövlig justering utförts.

Mom. 4. Om slutbesiktningen ävensom, där så begäres, om annan besiktning meddelar byggnadsnämnden bevis.

Ansvarig arbetsledare.

§ 33.

Mom. 1. Ansvarig arbetsledare (ansvarig byggmästare) må ej vara annan än den, som genom betyg från statlig eller därmed jämförlig teknisk läroanstalt visat sig äga nöjaktig teoretisk kunskap och som styrkt sig äga erforderlig praktisk insikt i yrket samt gjort sig känd för pålitlighet och ordentlighet. Byggnadsnämnden äger dock såsom ansvarig arbetsledare godkänna jämväl den, vilken icke kan förete betyg från sådan läroanstalt som ovan sagts men i stället av byggnadsnämnden prövats äga nöjaktig kännedom om beräkning av enklare byggnadskonstruktioner och om byggnadsförfattningar samt styrkt sig med skicklighet hava utövat byggnadsyrket under minst tio år, därav minst fyra år såsom verkmästare eller i motsvarande arbetsanställning vid större husbyggnadsföretag.

Mom. 2. För uppförande av mindre byggnad, ändringsarbete inom trähus eller sådan ändring av stenhus, som icke berör husets stomme, rivning, schaktning eller sprängning av ringa omfattning eller eljest, då för visst fall särskilda skäl föreligga, må byggnadsnämnden kunna såsom ansvarig arbetsledare godkänna även den, som icke helt besitter ovan angivna tekniska kompetens.

Mom. 3. Förekomma vid byggnadsföretag grundläggningsarbeten eller byggnadskonstruktioner av stål, betong eller annat material, vilkas utförande kräver särskild sakkunskap, äger byggnadsnämnden föreskriva att ledningen av sådant arbete skall anförtros åt någon som besitter särskild utbildning och erfarenhet i sådant avseende.

KAP. 8.

Om tillfälliga anordningar vid byggnadsföretag.

§ 34.

Mom. 1. Ställningar, förvaringsplank, materialbodas, värmebodas eller liknande anordningar må icke uppföras utan tillstånd av byggnadsnämnden. Vid meddelande av tillstånd skall nämnden lämna föreskrift om den tid inom vilken platsen skall vara avröjd och rengjord. Ansökan om tillstånd bör ingivas samtidigt med ansökan om byggnadslov och prövas i samband därmed.

Avser ansökningen uppförande av ställningar, förvaringsplank och dylikt å gata eller annan allmän plats skall byggnadsnämnden, om så erfordras, samråda med vederbörande polismyndighet innan tillstånd lämnas.

Mom. 2. Ställningar, gångbroar, plankläggningar och liknande anordningar vid byggnadsarbete skola hava erforderlig hållfasthet och stadga samt i övrigt

utföras på betryggande sätt med hänsyn till skydd mot olycksfall. Byggnadsnämnden äger att i berörda hänseenden meddela närmare föreskrifter.

I mån av behov äger byggnadsnämnden meddela närmare föreskrifter angående säkerhetsåtgärder vid schaktningsarbeten (grävning och sprängning) samt angående tillfälliga uppvärmningsanordningar vid byggnadsföretag.

KAP. 9.

Allmänna bestämmelser.

§ 35.

I fråga om byggnad som är avsedd att kvarstå endast viss kort tid äger byggnadsnämnden, där så kan ske utan att skäligen krav på sundhet, säkerhet mot eldfara, hållfasthet och prydlighet eftersättas, meddela byggnadslov även om den avsedda byggnaden icke överensstämmer med föreskrifterna i 59—63 och 65—69 §§ byggnadsstadgan samt denna byggnadsordning.

§ 36.

Byggnadsnämnden äger, där författningsenligt hinder ej möter, medgiva mindre avvikelser från föreskrifterna i denna byggnadsordning, om avvikelserna ej innebär skärpning och densamma tillstyrks av stadsarkitekten.

Fråga om avvikelser i andra fall från föreskrifterna i byggnadsordningen prövas av länsstyrelsen.

§ 37.

Den som gör sig skyldig till överträdelse av föreskrifterna i denna byggnadsordning dömes till dagsböter, där ej överträdelsen enligt 163 § byggnadsstadgan är belagd med straff, och vare ändock skyldig att efter föreläggande av byggnadsnämnden vidtaga åtgärder för vinnande av rättelse.

§ 38.

Vad i denna byggnadsordning stadgas om tomt skall i tillämpliga delar gälla även annan för bebyggande avsedd fastighet.

Anmärkningar.

ALLMÄNT.

De ändringar i 1931 års byggnadsstadga, som tillkommit enligt Kungl. kungörelsen den 15 juni 1945 (SFS nr 364) och som i huvudsak oförändrade influer i den nya byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (SFS nr 390) syfta till att i större utsträckning än hittills åstadkomma för landet i dess helhet gemensamma bestämmelser rörande bl.a. bostadsbyggnadernas projektering och tekniska utförande. Sålunda hava i stadgan intagits ett flertal bestämmelser av i huvudsak teknisk karaktär, vilka tidigare på skiftande sätt förekommit i de olika lokala byggnadsordningarna. Den nya byggnadsstadgan innehåller även utförliga bestämmelser angående byggnadsnämnds sammansättning och sammanträden, anställande av stadsarkitekt m.m.

De lokala byggnadsordningarna komma därför att i fortsättningen få i huvudsak karaktären av tillämpningsföreskrifter till byggnadsstadgan, varför lokala avvikelser från det normalförslag till byggnadsordning, som Kungl. byggnadsstyrelsen enligt byggnadsstadgan har att upprätta, numera endast i undantagsfall böra förekomma. Denna uppfattning har bl.a. kommit till uttryck i 2 § 1 mom. andra stycket byggnadsstadgan, vari föreskrives att, där byggnadsordning innefattar avvikelse från normalförslaget, länsstyrelsen har att före prövningen höra byggnadsstyrelsen. Föredragande departementschefen uttalade i propositionen till byggnadsstadgan (nr 211/1947) att avvikelser ej borde medgivas i sådan omfattning eller på sådant sätt, att syftet med det år 1945 genomförda förenhetligandet av de byggnadstekniska föreskrifterna äventyrades.

Att vid uppgörandet av normalförslag till byggnadsordningar kunna förutse de undantagsfall, då vederbörande städer eller andra samhällen verkligen äro i behov av särbestämmelser, är givetvis förenat med svårigheter. I de fall då det med ledning av tidigare utfärdade byggnadsordningar eller av andra skäl kunnat förutsättas, att berättigade önskemål om särbestämmelser kunna att framställas, har här nedan i anmärkningarna till respektive paragrafer angivits alternativa förslag. Antagande av en byggnadsordningsbestämmelse i enlighet med sålunda i anmärkningarna angivet alternativt förslag skall icke anses innebära avvikelse från normalförslaget.

I byggnadsordning böra givetvis icke intagas byggnadsreglerande bestämmelser som hava meddelats i annan ordning. I enlighet härmed hava i normalförslaget icke medtagits sådana bestämmelser, som återfinnas i byggnadslagen, byggnadsstadgan eller andra författningar eller som avse förhållanden vilka äro reglerade genom byggnadsstyrelsens anvisningar till nämnda stadga.

I föreliggande normalförslag hava ej heller intagits bestämmelser angående garage. Byggnadsstyrelsen har nämligen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1947 erhållit uppdrag att utarbeta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till allmänna föreskrifter om garage, vilka föreskrifter torde komma att inflyta i anvisningarna till byggnadsstadgan eller utfärdas i annan ordning.

Det har ansetts lämpligt att låta här förevarande normalförslag (avd. I) avse såväl stad, köping och municipalsamhälle som sådant område på landsbygden, för vilket stadsplan fastställts. För område på landet, för vilket byggnadsplan eller utomplansbestämmelser fastställts, hava utarbetats två typer av normalförslag till byggnadsordning (avd. II). I samma avdelning har även intagits ett reviderat normalförslag till utomplansbestämmelser på landet. En särskild avd. III innehåller bilagor till normalförslagen till byggnadsordningar. Bilagorna utgöra icke delar av normalförslagen till byggnadsordningar men böra för att största möjliga enhetlighet skall vinnas icke utan särskilda skäl av de olika byggnadsnämnderna frångås vid utfärdande av föreskrifter i de ämnen bilagorna avhandla.

KAP. 1.

Om byggnadsnämnden.

§ 1.

Enligt 10 § 1 mom. byggnadsstadgan skall byggnadsnämnden bestå av fem ledamöter, där ej i byggnadsordningen bestämmes att antalet skall vara tre. För samhälle som avses i detta normalförslag torde nämnda mindre antal ledamöter böra ifrågakomma endast där byggnadsverksamheten är av ringa omfattning. Om antalet ledamöter i sådant fall bestämmes till tre, skall detta icke anses innebära avvikelse från normalförslaget.

*Antal
ledamöter.*

§ 2.

I 12 § 2 mom. byggnadsstadgan har uppställts den huvudregeln, att byggnadsnämnden sammanträder minst en gång i månaden, där ej annat finnes bestämt i byggnadsordningen, samt däremellan så ofta omständigheterna föranleda. Hur ofta byggnadsnämnden behöver sammanträda beror givetvis närmast på omfattningen av byggnadsverksamheten inom orten. Där det finnes önskvärdt att i byggnadsordningen föreskriva att nämnden skall sammanträda oftare än en gång i månaden, t.ex. två gånger i månaden eller en gång i veckan, skall dylik föreskrift ej anses innebära avvikelse från normalförslaget.

*Samman-
träden.*

Enligt 12 § 2 mom. byggnadsstadgan skall vid nämndens sammanträde föras protokoll, vars riktighet granskas senast vid nästa ordinarie sammanträde. Med hänsyn till allmänhetens intresse av att snarast få besked i ingivet ärende böra nämndens beslut justeras och delgivas de sökande så snart ske kan. Regeln bör vara att besluten skola justeras och delgivas senast åtta dagar efter det nämndens beslut fattats. Särskild föreskrift härom har visserligen icke ansetts böra intagas i normalförslaget, men därest bestämmelse med sådant innehåll intages i byggnadsordningen skall detta icke anses innebära avvikelse från normalförslaget.

§ 3.

Stadgandet hänför sig till 12 § 3 mom. byggnadsstadgan. Lämpligt är att sökande som under expeditionstid önska personligen vända sig till nämnden kunna få tillfälle att därvid rådfråga stadsarkitekten eller motsvarande tjänsteman. Närmare bestämmelser härom torde, därest sådana anses påkallade, kunna intagas i instruktionen för byggnadsnämndens tjänstemän.

Expedition.

Här må erinras att det numera föreligger författningens rätt att med posten i betalt brev änsända ansökan, besvärslaga eller annan handling till byggnadsnämnden.

§ 4.

Enligt 13 § 1 mom. byggnadsstadgan skall byggnadsnämnd till sitt förfogande hava stadsarkitekt, för vilken även kompetenskrav intagits i 2 mom. av nämnda paragraf i stadgan. Närmare föreskrifter om vilka befattningshavare i övrigt som skola finnas hos byggnadsnämnd hava icke intagits i byggnadsstadgan.

*Stadsarki-
tekt m.m.*

Det torde dock i många fall vara erforderligt att nämnden har tillgång även till särskild fackman för handläggning av frågor av konstruktiv och byggnadsteknisk art. Behovet av sådan fackkunskap måste numera särskilt beaktas, då i byggnadsstadgan och byggnadsstyrelsens anvisningar till denna intagits bestämmelser angående byggnads tekniska utförande, vilka medgiva att byggnadsmaterial utnyttjas med i många fall avsevärt högre påkänningar än tidigare varit brukligt. Förutsättningen för detta effektivare utnyttjande av materialens hållfasthets-egenskaper är att konstruktionernas beräkning och utförande garanteras genom tillförlitlig granskning och kontroll av sakkunnig person med för sådant uppdrag speciell utbildning och

erfarenhet. Denne bör hava inom riket avlagt fullständig examen vid teknisk högskolas avdelning för väg- och vattenbyggnad eller arkitektur eller på annat sätt hava förvärvat motsvarande insikter samt styrkt sig äga erfarenhet rörande utförandet av byggnadskonstruktioner. Därest behov av en heltidsanställd sådan tjänsteman ej finnes, kunna, liksom fallet är med stadsarkitekt, flera samhällen inom visst område anställa en gemensamt, varigenom samhällenas kostnader kunna nedbringas.

Med det i första stycket av förevarande paragraf förekommande uttrycket »sedvanlig ordning» avses det sätt på vilket kommunala tjänster inom orten pläga tillsättas.

*Statistik
angående
byggnads-
verksam-
heten.*

I remissyttrande över det av stadsplanutredningen 1942 avgivna betänkandet III anförde Kungl. socialstyrelsen, att byggnadsnämnden borde åläggas att till vederbörande statliga myndighet insända rapporter angående byggnadsverksamheten. I anledning härav uttalade departementschefen i propositionen till byggnadsstadgan (nr 211/1947, sid. 65) att föreskrifter om insändande till vederbörande statliga myndigheter av rapporter angående byggnadsverksamheten kunde intagas i byggnadsordning eller i instruktion för stadsarkitekten, där ej särskilda organ för statistik ordna denna rapportgivning på annat betryggande sätt.

Om en kommun önskar få denna fråga reglerad i byggnadsordning kan, utan att avvikelser från normalförslaget skall anses föreligga, följande bestämmelse intagas:

»Byggnadsnämnden skall ombesörja att statistik angående byggnadsverksamheten insändes till vederbörande statliga myndighet på av denna föreskrivna tider. Statistiken skall vara avfattad på av myndigheten tillhandahållna formulär.»

KAP. 2.

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

§§ 5—10.

Bestämmelserna i dessa paragrafer grunda sig på föreskrifterna i 49 och 50 §§ byggnadsstadgan.

Vid tillämpningen av dessa paragrafer är det av vikt att byggnadsnämnderna taga hänsyn till sådana lokala byggnadstraditioner som ur estetiska och kulturella synpunkter kunna vara önskvärda att bevara. Den allmänna undantagsbestämmelsen i § 36 i detta normalförslag kan därvid ofta komma till användning, särskilt i de fall som avses i § 6.

Beträffande bestämmelsen i § 5 mom. 1 må framhållas att frågan om i vilken utsträckning under mark belägna byggnadsdelar lämpligen kunna skjutas fram över gatulinjen blir beroende på vilket utrymme, som anses böra reserveras för exempelvis underjordiska ledningar av olika slag. I de flesta fall torde byggnadsdelar med de i normalförslaget angivna måtten icke inkräkta mera på utrymmet under gatans plan än att tillfredsställande utrymme för ledningarnas framdragande finnes. Dessa mått äro även tillräckliga för vanligen förekommande grundkonstruktioner. Enligt sista meningen i mom. 1 kan emellertid byggnadsnämnden — sedan den erhållit uttalande från den myndighet, som har att bedöma platsbehovet för gatuledningar, att hinder ej möter för sådan anordning — meddela byggnadslov även för det fall att grundkonstruktionen skjuter fram längre över gatulinjen än enligt bestämmelsen eljest är tillåtet. Ett sådant medgivande bör dock ifrågakomma endast då grundkonstruktionen eljest skulle bli oskäligt kostsam.

Såsom yttersta gräns för den byggnadsnämnden enligt § 8 andra stycket tillerkända befogenheten att under angivna förutsättningar medgiva att sådana byggnadsdelar, som i första stycket sägs, sammanlagt upptaga större del av fasadens längd än en fjärdedel torde i regel kunna upp-

*Utsprång
över gator
och andra
byggnadsfria
områden.*

ställas att de ifrågavarande byggnadsdelarnas sammanlagda planyta icke bör få göras större än den planyta, som skulle erhållas med tillämpning av de i paragrafens första stycke angivna måtten.

§ 11.

Från regeln att portar och dörrar icke få vid öppnande utåt gatan skjuta utom tomtgränsen kunna vissa undantag tänkas ifrågakomma, såsom vid utgångar från offentliga samlingslokaler, garage etc. Här må även erinras om den i 69 § 6 mom. byggnadsstadgan meddelade föreskriften att dörrar i utrymningsväg från lokal för industriell verksamhet eller från lokal avsedd att samtidigt inrymma ett större antal personer skola göras utåtgående.

*Utåtgående
port m.m.*

Anordnande av markiser har tidigare ibland brukat regleras i byggnadsordning. Bestämmelser härom böra emellertid, ifall de anses behövliga, intagas i polismyndighets lokala ordningsföreskrifter.

§§ 12—13.

Dessa paragrafer, vilka handla om brandmur, grunda sig på föreskrifterna i 63 § 1 mom. andra stycket byggnadsstadgan. De äro avsedda att införas endast där särskilda skäl det påkalla, och om de helt utelämnas skall detta icke anses innebära avvikelse från normalförslaget.

Brandmur.

Gemensam brandmur är i allmänhet en mindre önskvärd anordning. Olägenheterna av sådan brandmur framträda särskilt då fråga uppkommer om hävande av murgemenskapen. Det har av denna och andra orsaker ansetts lämpligt att som regel begränsa möjligheterna att anordna gemensam brandmur till de fall byggnaderna innehålla högst två våningar.

På vissa orter förekommer emellertid sedan gammalt att gemensam brandmur anordnas även för byggnader i mer än två våningar. Skulle undantagsvis något samhälle önska intaga bestämmelse därom, bör denna underkastas central prövning på sätt i 2 § 1 mom. byggnadsstadgan sägs.

Avsikten med bestämmelsen i § 12 i normalförslaget, att träbjälke m.m. icke får införas i gemensam brandmur, är att säkerställa att brandmuren ingenstädes erhåller mindre tjocklek än 23 cm. Hinder bör emellertid icke föreligga att genom utkravning eller dylik anordning möjliggöra att muren uppbär bjälklag. Bestämmelsen ifråga förhindrar ej heller att betongplatta införas i muren. Sådan platta bör dock givetvis ej gå genom hela muren. Vid konstruktion av gemensam brandmur bör alltid uppmärksammas att den vid murgemenskapens hävande kan behöva rivras.

§ 14.

Bestämmelsen åsyftar närmast lanternin å underbyggd gård eller å annan plan avtäckning av byggnad eller byggnadsdel samt utgör ett komplement till föreskrifterna i 71 § 2 mom. 4 punkten byggnadsstadgan, som avse lanternin å lutande tak.

Lanternin.

Enligt 28 § 1 mom. byggnadsstadgan skola i stadsplanebestämmelser, i den mån så finnes erforderligt, intagas stadganden angående reglering av byggnadskvarters bebyggande och användning i övrigt, såsom bl.a. om antalet lägenheter som få inredas i byggnad i dess helhet eller vid varje trappan. Understundom kan det dock vara praktiskt att, om en begränsning av antalet lägenheter i varje våning anses önskvärd, intaga en allmän föreskrift härom i byggnadsordning. Så kan exempelvis vara fallet om ett samhälle hittills haft denna fråga reglerad genom bestämmelse i byggnadsordning och den åsyftade regleringen därför skulle erfordra ändringar i större omfattning av redan fastställda stadsplaner. Utan att avvikelse från normalförslaget skall anses föreligga kan i byggnadsordning intagas en bestämmelse av följande lydelse:

Antal lägenheter vid varje trappplan.

»Trappuppgång får icke leda till flera än [00¹] med kök försedda lägenheter i varje våning, där ej annat föreskrives genom stadsplanebestämmelser eller byggnadsnämnden finner särskilda omständigheter föranleda undantag.»

§ 15.

Sopnedkast.

Sopnedkast är en bekvämlighet som numera är vanlig i större hyreshus. Vid utförandet av sopnedkast användas huvudsakligen fabriksmässigt framställda byggnadsdelar. Detaljbestämmelser för sopnedkastens anordnande böra därför lämpligen utfärdas enhetligt för hela landet. Även för det utrymme, där uppsamlingskärlet förvaras (soprummet), böra enhetliga bestämmelser kunna tillämpas.

Detaljbestämmelser om sopnedkastets och soprummets ventilation finnas intagna i anvisningar till byggnadsstadgan. Även övriga detaljbestämmelser om sopnedkast och soprum komma senare att intagas i nämnda anvisningar. Tills så skett kunna detaljföreskrifter om dessa anordningar utfärdas av byggnadsnämnderna, lämpligen i samband med beviljande av byggnadslov.

§ 16.

Vissa ekonomiutrymmen till bostadslägenhet.

Då byggnadsstadgan icke innehåller några föreskrifter om vilka ekonomiutrymmen som skola finnas i bostadshus, har det ansetts lämpligt att intaga vissa bestämmelser härom i byggnadsordning.

Det i mom. 1 uppställda kravet på tvättstuga och torkrum är icke ovillkorligt. Om de boende ha tillgång till för ett flertal fastigheter anlagd gemensam tvättinrättning bör icke fordras att bostadshuset har egen tvättstuga för s.k. hushållstvätt. Däremot torde lämpligen böra tillses att inom fastigheten finnes tillfredsställande anordning för tvätt av barnkläder.

Enligt 80 § 2 mom. byggnadsstadgan äger byggnadsnämnden påfordra, att på gård eller inom byggnad skall finnas utrymme för parkering av fordon, i den mån så erfordras för dem som där bo eller vistas. I detta sammanhang må även framhållas att enligt 26 § i stadgan vid uppgörande av stadsplan skall tillses att allmänna platser för parkering och andra för samfärdsela erforderliga områden utläggas i tillräckligt antal inom olika delar av staden med ändamålsenliga lägen samt lämplig storlek och form samt att möjlighet finnes att anordna enskilda parkerings- och garageutrymmen i erforderlig omfattning. Frågan om huruvida byggnadsnämnd kan kräva att till byggnad skall höra parkeringsplatser samt eventuellt även garage bör bliva beroende bl.a. på om möjlighet finnes att på tillfredsställande sätt tillgodose dessa behov genom anlåtande av anordningar i grannskapet av den fastighet, som i det aktuella fallet avses att bebyggas.

§§ 17 och 18.

Gård, stängsel, plantering.

Bestämmelserna i dessa paragrafer grunda sig på 56 § byggnadsstadgan, enligt vilket författningsrum närmare föreskrifter om gård och dess anordnande samt om förbindelse mellan gård och gata skola meddelas i byggnadsordningen.

Möjlighet att införa brandredskap på gård bör givetvis finnas. Detta skall kunna ske antingen genom den för de i huset boende avsedda förbindelsen mellan gård och gata eller på annat, av brandmyndigheten godtagbart sätt, exempelvis, såsom ibland är fallet, genom en för ändamålet lämpligt planlagd och anordnad lager- eller affärslokal.

Enligt 55 § byggnadsstadgan ankommer på byggnadsnämnden att föreskriva om förgård eller annan från bebyggande undantagen mark inom byggnadskvarter skall lämnas öppen eller inhägnas på visst sätt. Beträffande innebörden av uttrycket »förgård och annan från bebyggande undantagen mark» må framhållas att därmed torde böra förstås ej endast sådan mark som enligt gällande plan icke må bebyggas utan även sådan mark som faktiskt icke är upptagen av byggnader. Med utgångspunkt härifrån hava de i § 18 mom. 2 i normalförslaget intagna kortfattade bestämmelserna om stängsel ansetts vara tillfyllest.

¹ Önskad siffra införes här.

KAP. 3.

Om skylt m.m.

§ 19.

Enligt 76 § 2 mom. byggnadsstadgan må i byggnadsordningen stadgas att tillstånd till skyltning skall sökas hos byggnadsnämnden. I anslutning härtill har i § 22 i föreliggande normalförslag intagits en bestämmelse, som bl.a. innehåller att byggnadsnämndens lov erfordras för uppsättande av skylt eller annan anordning som avses i här förevarande paragraf. Det torde regelmässigt vara önskvärt att de i normalförslaget intagna bestämmelserna om skylt m.m. inflyta i de lokala byggnadsordningarna, men med hänsyn till byggnadsstadgans ordalydelse kan ett utelämnande av paragrafens bestämmelser icke anses utgöra avvikelse från normalförslaget. Detta gäller dock icke bestämmelsen i mom. 5 om skyldighet för byggnadsnämnden att då fråga är om uppsättande av ljusskylt i vissa fall inhämta yttrande från trafikmyndighet, enär skyldighet att söka byggnadslov enligt 76 § 1 mom. byggnadsstadgan är obligatorisk i fråga om ljusanordning.

Beträffande ljusskylt må särskilt framhållas att det med hänsyn till trafiksäkerheten är angeläget att icke trafikljussignaler och andra ljusskyltar samtidigt förekomma i synfältet. Särskilt gäller detta i fråga om skyltar med rött och grönt s.k. neonljus. Av landets trafikvårdande myndigheter har därför särskilt understrukits vikten av att i eller invid korsning mellan huvudgator, utmed järnvägslinje, vid hamnar eller i övrigt, där ljussignalreglering för trafiken är anordnad, icke för annat ändamål uppsättas ljusskyltar med rött eller grönt ljus.

I anslutning till bestämmelsen i mom. 5 må erinras att i vad avser anbringande av ljusanordning i närheten av flygplats bestämmelser därom äro meddelade i 99 § byggnadsstadgan.

Bestämmelsen i mom. 4 att skylt icke får försvåra gatuhållningen har betydelse särskilt beträffande skyltskåp och försäljningsautomater, vilka icke böra placeras så att ett för renhållning svåråtkomligt utrymme närmast marken uppstår.

De undantag, som enligt mom. 6 skola kunna medgivas av byggnadsnämnden, åsyfta t.ex. sådana fall som då fråga är om skylt vid gata av större bredd eller vid större affärgata eller skylt avseende att vägleda allmänheten beträffande teatrar, biografer, restauranter, hotell och dylika lokaler eller byggnader.

KAP. 4.

Om rivning.

§ 20.

Då utöver föreskrifterna i 75 § byggnadsstadgan några närmare bestämmelser om rivning icke finnas i stadgan har det ansetts lämpligt att, såsom redan tidigare brukat ske i vissa samhällen, reglera denna fråga genom bestämmelser i byggnadsordning. Om så erfordras bör byggnadsnämnden meddela närmare föreskrifter om vad vid rivning skall iakttagas. Förslag till sådana föreskrifter har intagits i avd. III såsom bilaga A.

KAP. 5.

Om tomtindelning och tomtmätning.

§ 21.

Det har ansetts lämpligt att i byggnadsordning intaga en erinran om att ansökan om tomtindelning eller tomtmätning skall göras hos byggnadsnämnden samt om vilka handlingar sökanden därvid har att förete.

Ansökan om tomtindelning och tomtmätning.

KAP. 6.

Om byggnadslov.

§ 22.

Byggnadslov i särskilda fall. Bestämmelsen grundar sig på föreskrifterna i 76 § 2 mom. byggnadsstadgan. Den är icke obligatorisk, varför utelämnande av densamma, helt eller delvis, icke skall anses innebära avvikelse från normalförslaget.

§§ 23—29.

Byggnadsritningar m.m. Dessa paragrafer innehålla de föreskrifter rörande till ansökan om byggnadslov hörande handlingar och ritningar, som enligt 77 § 1 mom. d) och 81 § byggnadsstadgan skola meddelas i byggnadsordning.

Därest vid ansökan om byggnadslov angives att flera våningar inom samma byggnad äro avsedda att utföras helt lika, bör byggnadsnämnden medgiva att beträffande dessa våningar endast en planritning ingives.

Enligt föreskrifterna i 78 § andra stycket 6 punkten byggnadsstadgan skall byggnadsnämnden tillse, att byggnad blir konstruktivt tillfredsställande samt erforderligt isolerad. För det ändamålet äger byggnadsnämnden, om och i den utsträckning så anses erforderligt, begära att konstruktionsritningar med tillhörande beräkningar skola ingivas till nämnden för granskning. Infordrade ritningar torde i regel böra visa byggnadsstommens anordning och dimensioner samt, i förekommande fall, hur byggnaden skall isoleras mot kyla, värme, fukt, vatten och störande ljud. Beräkningarna böra vara överskådligt uppställda samt, i den mån så anses erforderligt, omfatta belastningsantaganden, materialfordringar och tillåtna påkänningar samt statisk beräkning jämte tillhörande dimensionering med angivande av uppträdande påkänningar.

I regel torde erforderliga konstruktionsritningar jämte tillhörande beräkningar icke behöva föreligga redan vid byggnadsnämndens prövning av ansökan om byggnadslov. I de fall och i den utsträckning nämnden anser sådana ritningar och beräkningar böra ingivas torde nämnden, då byggnadslov meddelas, lämpligen böra föreskriva inom vilken tid före arbetets igångsättande de skola tillhandahållas nämnden för granskning. Det för arkivering avsedda exemplaret av konstruktionsritningarna torde dock av praktiska skäl böra inlämnas först sedan byggnadens stomme färdigställt men innan den i § 31 mom. 1 c) i normalförslaget angivna stombesiktningen ägt rum.

Vad här sagts angående tidpunkten för ingivandet av konstruktionsritningar gäller även beträffande ventilationsritningar. Vidare må framhållas att den i § 24 mom. 5 intagna bestämmelsen om dylika ritningar utgår ifrån att i de fall ventilationen sker med självdrag böra ventilationsanordningarna kunna tillfredsställande redovisas på byggnadsritningarna, medan vid mekaniska ventilationsanordningar ventilationssystemet bör redovisas på särskild ritning. Vid sådan ritning böra beräkningar angående luftomsättningens storlek fogas.

I § 25 regleras bl.a. ritningsformat. Om emellertid något samhälle med hänsyn till det sätt på vilket byggnadsnämndens arkiv ordnats skulle önska att ritningar icke ingivas i mindre format än A 3, är en bestämmelse härom icke att anse som avvikelse från normalförslaget.

I anslutning till bestämmelserna i §§ 26 ff må framhållas att lov till schaktning för byggnadsföretag understundom torde kunna beviljas innan fullständiga byggnadsritningar ingivits.

Den i § 27 intagna föreskriften att ett exemplar av vissa ritningar skall vara utfört med tusch å kalkerväv bör icke föranleda byggnadsnämnden att fordra att sektionerade byggnadspartier, såsom väggar och bjälklag, skola på byggnadsritningarna helt angivas med tusch. Det bör anses vara tillfyllest att sådana sektioneringar inom de med tusch ritade konturlinjerna ytbetecknas med färgkrita.

Bestämmelsen i § 28 innebär en erinran om att handlingar icke böra av byggnadsnämnden fordras i vidare mån än så finnes nödigt för frågans bedömning i varje särskilt fall. Sökanden bör i förekommande fall därom samråda med vederbörande tjänsteman hos byggnadsnämnden.

KAP. 7.

Om tillsyn över byggandet m.m.

Besiktningar.

§§ 30—32.

Bestämmelserna i dessa paragrafer grunda sig på föreskrifterna i 89 § 3 mom. byggnadsstadgan, *Besiktningar.* vari föreskrives att närmare föreskrifter om besiktning av byggnadsföretag och annat arbete skola meddelas i byggnadsordningen.

Beträffande den föreslagna bestämmelsen i § 30 mom. 1 må erinras om att vederbörande samhälle lämpligen bör tillse, att taxa utfärdas för sådan förrättning och besiktning som avses i bestämmelsen.

Bestämmelserna i § 31 ansluta sig till föreskriften i 89 § 1 mom. byggnadsstadgan att vid uppförande av byggnad böra besiktningarna i främsta rummet avse att utröna beskaffenheten av grundbotten, stommen samt byggnaden i färdigt skick. Byggnadsnämnden äger givetvis befogenhet att föreskriva om ytterligare besiktningar utöver de i mom. 1 särskilt angivna. Härvidlag synes i första hand böra ifrågakomma sådan kontroll som erfordras för t.ex. vissa betong-, murverks- och ställkonstruktioner samt fukt-, värme- och ljudisoleringar i enlighet med vad som närmare angives i anvisningar till byggnadsstadgan. Förutsättningen för att de i nämnda anvisningar medgivna högre tillåtna påkänningarna utnyttjas är ju i allmänhet, att materialets lämplighet och konstruktionernas rätta utförande garanteras genom tillförlitlig kontroll. Departementschefen har i propositionen nr 119/1945 framhållit, att i den mån särskild kontroll erfordras över iakttagandet av konstruktionsbestämmelserna det enligt dåvarande 73 § byggnadsstadgan, som i här berört avseende är likalydande med nuvarande 89 §, torde åligga byggnadsnämnden att ombesörja densamma.

I anslutning till bestämmelserna i här ifrågavarande paragrafer må även erinras om att vid schaktning, grundgrävning eller annat byggnadsarbete, som utföres i gräns mot granntomt eller gata, kan anledning finnas att i förväg underrätta vederbörande granne eller de myndigheter vars intressen direkt beröras av arbetet i gränsen mot gatan. Föreskrifter härom böra dock ej intagas i byggnadsordning utan i stället meddelas i samband med byggnadslovet. Förslag till dylika föreskrifter finnes intaget i avd. III såsom bilaga C.

Ansvarig arbetsledare.

§ 33.

Bestämmelserna hänföra sig till föreskrifterna i 92 § byggnadsstadgan.

*Ansvarig
arbets-
ledare.*

KAP. 8.

Om tillfälliga anordningar vid byggnadsföretag.

§ 34.

*Byggnads-
ställningar
m.m.*

Bestämmelserna i denna paragraf utgöra ett komplement till de i 95 § byggnadsstadgan meddelade föreskrifterna om de försiktighetsmått som skola iakttagas vid byggnadsarbete.

Om någon kommun så skulle finna lämpligt kan — utan att avvikelse från normalförslaget skall anses föreligga — den föreslagna bestämmelsen i mom. 1 andra stycket utbytas mot följande:

»Ställningar, förvaringsplank o.dyl. få på gata upptaga högst en fjärdedel av gatans bredd, dock ej över 3 meter, och på annan allmän plats högst 3 meter, allt från tomtgränsen räknat. Efter samråd med vederbörande polismyndighet äger byggnadsnämnden medgeva att, där så befinnes erforderligt, mer än en fjärdedel av gatans bredd upptages, dock ej till större mått än 3 meter. Skulle byggnadsställning erfordra så stor del av gata att återstoden bleve för trafiken otillräcklig, skall ställning uppsättas över gatans hela bredd och så anordnas, att trafiken ej hindras.»

Förslag till sådana särskilda föreskrifter som avses i mom. 2 ha intagits i avd. III såsom bilagor B, C och D.

KAP. 9.

Allmänna bestämmelser.

§ 35.

*Undantag
beträffande
tillfällig
byggnad.*

Bestämmelsen ansluter sig till 54 § byggnadsstadgan, enligt vilken för byggnad, som är avsedd att kvarstå endast viss kort tid, i byggnadsordningen må stadgas den lindring i gällande bestämmelser som kan anses påkallad, där ej vanprydnad eller annan olägenhet föranledes därav.

§ 36.

*Övriga
undantag.*

Bestämmelsen innehåller en allmän föreskrift om i vilka fall avvikelse från byggnadsordningen kan ske. Bestämmelsen har avfattats så, att den innehåller en erinran om den i och för sig självklara satsen, att avvikelse icke i något fall må meddelas i strid mot bestämmelserna i byggnadslagen, byggnadsstadgan eller andra författningar, samt i övrigt utformats i anslutning till den i 73 § 1 mom. andra meningen byggnadsstadgan meddelade föreskriften om avvikelse från nämnda stadga.

§ 37.

*Straff-
bestämmelse.*

Bestämmelsen grundar sig på 1 § andra stycket byggnadsstadgan och utgör ett komplement till föreskrifterna i 163 § nämnda stadga.

§ 38.

*Tillämplighet
beträffande
annan
fastighet än
tomt.*

Bestämmelsen är erforderlig med hänsyn till byggnadsordningens liksom byggnadsstadgans vidsträckt tillämplighetsområde. Motsvarande bestämmelse i byggnadsstadgan återfinnes i 47 § 3 mom.

AVDELNING II.

**NORMALFÖRSLAG
TILL BYGGNADSORDNINGAR OCH UTOMPLANS-
BESTÄMMELSER PÅ LANDET**

A.

NORMALFÖRSLAG TILL BYGGNADSORDNING FÖR
BYGGNADSPLANEOMRÅDE PÅ LANDET.

Om byggnadsnämnden.

§ 1.

Mom. 1. Byggnadsnämnden består av tre ledamöter jämte ersättare för var och en av dem.

Mom. 2. Byggnadsnämnden sammanträder, i den mån ärenden finnas att handlägga, en gång i månaden eller oftare å tider som nämnden bestämmer.

[*Mom. 3.* Byggnadsnämnden har till sitt biträde byggnadskonsulent.]

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

§ 2.

I stället för bestämmelserna i 132 § byggnadsstadgan skola de i 59—63, 65—71, 74 och 75 §§ nämnda stadga meddelade föreskrifterna i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

§ 3.

Utanför byggnadslinje mot väg eller förgård må yttertrappor och andra utsprång anordnas endast i den mån byggnadsnämnden så prövar kunna ske utan olägenhet för vägtrafiken.

§ 4.

Gemensam brandmur må, om byggnadsnämnden så prövar utan olägenhet kunna ske och grannar därom äro ense, anordnas för hus som avses att sammanbyggas i fastighetsgräns och innehålla högst två våningar. Dylik brandmur skall uppföras mitt över fastighetsgränsen och utföras enligt föreskrifterna i 63 § 3 och 5 mom. byggnadsstadgan. I brandmuren får icke införas träbjälke eller järnbalk, rökrör, imrör eller annan luftkanal, ej heller slits.

Anordnas gemensam brandmur får murgemenskapen ej av en delägare hävas mot den andres bestridande.

§ 5.

Mom. 1. Befrielse från den i 63 § 1 mom. byggnadsstadgan föreskrivna skyldigheten att uppföra brandmur i fastighetsgräns kan i fråga om bostadshus i högst två våningar, som avses att sammanbyggas i fastighetsgräns och som vart och ett icke inrymmer mer än två lägenheter, av byggnadsnämnden medgivas, om grannar därom äro ense och husen anordnas på ett mot brandfara betryggande sätt. Därest byggnadernas sammanlagda planyta överstiger 300 m² må medgivande lämnas endast under förutsättning, att huslängan medelst brandmurar i fastighetsgränser uppdelas i delar om högst 300 m² planyta.

Skulle utöver två våningar förekomma enstaka rum å vinden, utgör detta icke hinder för byggnadsnämnden att medgiva befrielse som i första stycket avses, därest rummen tillhöra och stå i direkt förbindelse med underliggande lägenhet.

Mom. 2. Anstånd med eller befrielse från skyldighet att uppföra brandmur i fastighetsgräns kan av byggnadsnämnden medgivas i fråga om industri- eller hantverksbyggnad i högst en våning, så ock för uthus, där nämnden efter grannes hörande finner detta med hänsyn till byggnadens ringa storlek, avstånd till byggnad å grannfastighet och andra inverkan omständigheter utan olägenhet kunna ske.

§ 6.

Gårds lanternin skall, där så prövas erforderligt, inhägnas med skyddsräcke samt med galler skyddas mot nedfallande föremål.

Om tak lanternin är i 71 § 2 mom. 4 punkten byggnadsstadgan särskilt sagt.

Om byggnadslov.

§ 7.

Utöver de handlingar som enligt 136 § byggnadsstadgan skola åtfölja ansökan om byggnadslov äger byggnadsnämnden att till den tidpunkt nämnden finner lämplig infordra de ytterligare handlingar som kunna anses erforderliga för att åskådliggöra byggnadsföretaget, såsom särskilda konstruktionsritningar jämte tillhörande hållfasthetsberäkningar, horrkarta eller annan uppgift om markens beskaffenhet, skorstensritningar och ventilationsritningar, ävensom andra detalj- eller specialritningar.

Om tillsyn över byggandet.

Besiktningar.

§ 8.

Mom. 1. Skriftlig anmälan till byggnadsnämnden för besiktning skall, såvida

ej nämnden med hänsyn till byggnadsföretagets art och omfattning annorlunda föreskriver, ske:

a) då grävning eller sprängning till grundbotten blivit utförd eller pålning skall påbörjas;

b) då grundläggning verkstälts och byggnadsarbetet fortskridit så långt att bjälklag över markens nivå skall utläggas;

c) då byggnadens bärande stomme samt skorsten uppförts, men innan putsning verkstälts eller golv inlagts (stombesiktning); samt

d) då ny byggnad är för sitt ändamål fullt färdig eller då till-, på- eller ombyggnad eller ändring av byggnad blivit fullbordad (slutbesiktning).

Mom. 2. Innan slutbesiktning verkställs skall, där byggnadsföretagets beskaffenhet föranleder därtill, brandchefen i god tid av byggnadsnämnden underrättas. Avser byggnadsarbete sådana bonings- eller arbetsrum eller andra utrymmen som icke må tagas i bruk utan hälsovårdsnämndens godkännande skall jämväl hälsovårdsnämnden underrättas.

§ 9.

Vid slutbesiktning skall företes intyg från vederbörande skorstensfejare att skorsten för centralvärmepanna liksom för annan större pannanläggning vid röktrycksprovning befunnits tät, att eldstäder samt sådana rök- och ventilationsrör som skola sotas blivit av honom undersökta och godkända ävensom att övriga ventilationsrör, i den mån så erfordras, blivit rensade.

Ansvarig arbetsledare.

§ 10.

Mom. 1. I tillämpliga delar skola bestämmelserna i 91—94 §§ byggnadsstadgan lända till efterrättelse.

Mom. 2. Ansvarig arbetsledare (ansvarig byggmästare) må ej vara annan än den, som genom betyg från statlig eller därmed jämförlig teknisk läroanstalt visat sig äga nöjaktig teoretisk kunskap och som styrkt sig äga erforderlig praktisk insikt i yrket samt gjort sig känd för pålitlighet och ordentlighet. Länsstyrelsen äger dock såsom ansvarig arbetsledare godkänna jämväl den, vilken icke kan förete betyg från sådan läroanstalt som ovan sagts men i stället av länsstyrelsen prövas äga nöjaktig kännedom om beräkning av enklare byggnadskonstruktioner och om byggnadsförfattningar samt styrkt sig med skicklighet hava utövat byggnadsyrket under minst tio år, därav minst fyra år såsom verkmästare eller i motsvarande arbetsanställning vid större husbyggnadsföretag.

Mom. 3. För uppförande av mindre byggnad, ändringsarbete inom trähus eller sådan ändring av stenhus, som icke berör husets stomme, rivning, schakt-

ning eller sprängning av ringa omfattning eller eljest, då för visst fall särskilda skäl föreligga, må byggnadsnämnden kunna såsom ansvarig arbetsledare godkänna även den, som icke helt besitter ovan angivna tekniska kompetens.

Mom. 4. Förekomma vid byggnadsföretag grundläggningsarbeten eller byggnadskonstruktioner av stål, betong eller annat material, vilkas utförande kräver särskild sakkunskap, äger byggnadsnämnden föreskriva att ledningen av sådant arbete skall anförtros åt någon som besitter särskild utbildning och erfarenhet i sådant avseende.

Allmänna bestämmelser.

§ 11.

I fråga om byggnad som är avsedd att kvarstå endast viss kort tid äger byggnadsnämnden, där den till sitt biträde har byggnadskonsulent som är behörig att vara stadsarkitekt och denne tillstyrkt åtgärden samt under förutsättning att så kan ske utan att skäligen krav på sundhet, säkerhet mot eldfara, hållfasthet och prydlighet eftersättas, meddela byggnadslov även om den avsedda byggnaden icke överensstämmer med föreskrifterna i 59—63 och 65—69 §§ byggnadsstadgan samt denna byggnadsordning.

§ 12.

Byggnadsnämnden äger, där författningsenligt hinder ej möter, medgiva mindre avvikelser från föreskrifterna i denna byggnadsordning, om avvikelserna ej innebär skärpning samt nämnden till sitt biträde har byggnadskonsulent som är behörig att vara stadsarkitekt och denne tillstyrkt åtgärden.

Fråga om avvikelser i andra fall från föreskrifterna i byggnadsordningen prövas av länsstyrelsen.

§ 13.

Den som gör sig skyldig till överträdelse av föreskrifterna i denna byggnadsordning dömes till dagsböter, där ej överträdelsen enligt 163 § byggnadsstadgan är belagd med straff, och vare ändock skyldig att efter föreläggande av byggnadsnämnden vidtaga åtgärder för vinnande av rättelse.

Anmärkningar.

Förevarande normalförslag är avsett för sådant byggnadsplaneområde på landet, där byggnadsverksamheten är av förhållandevis stor omfattning och där det kan väntas en bebyggelse som till sin art närmar sig den inom de mindre stadsplanesamhällena. Det har därför ansetts lämpligt att med stöd av 134 § byggnadsstadgan i normalförslaget intaga en allmän föreskrift om att vissa av de för städer och liknande samhällen gällande mera utförliga bestämmelserna i stadgan i tillämpliga delar skola gälla även för byggnadsplaneområde varom här är fråga. Sådan föreskrift har intagits i § 2.

Om byggnadsnämnden.

§ 1.

Antal ledamöter, sammanträden, byggnadskonsulent.

Enligt 104 § 1 mom. första stycket byggnadsstadgan skall byggnadsnämnden bestå av tre ledamöter, där ej i byggnadsordning eller, om sådan ej finnes, genom särskilt beslut av länsstyrelsen bestämmes att antalet skall vara fem. För område, varom här är fråga, torde dock endast undantagsvis vara erforderligt att antalet ledamöter uppgår till fem.

Hur ofta byggnadsnämnden bör sammanträda beror givetvis närmast på omfattningen av byggnadsverksamheten inom orten. Det torde dock i regel vara tillräckligt att nämnden sammanträder en gång i månaden.

Enligt 105 § första stycket byggnadsstadgan bör byggnadsnämnden såvitt möjligt till sitt biträde hava en byggnadstekniskt utbildad, av länsstyrelsen godkänd person, byggnadskonsulent, som förordnas av nämnden. I stadgan har såhunda icke uppställts någon ovillkorlig fordran på anställande av byggnadskonsulent. I de fall sådan är anställd bör givetvis mom. 3 i förevarande paragraf i detta normalförslag intagas utan klammer i annat fall helt uteslutas. Det må observeras att enligt andra stycket i ovannämnda paragraf i byggnadsstadgan länsstyrelsen numera under vissa förutsättningar äger ålägga kommunalfullmäktige att tillse att byggnadskonsulent förordnas. Inom sådant område för vilket detta normalförslag är avsett att komma till användning äro förhållandena i regel sådana att byggnadskonsulent svårigen torde kunna undvaras.

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

Tillämpning av vissa paragrafer i byggnadsstadgan.

§ 2.

Bestämmelsen hänför sig till föreskrifterna i 134 § byggnadsstadgan.

§ 3.

Utsprång utanför byggnadslinje mot väg eller förgård.

Bestämmelsen hänför sig till föreskrifterna i 49 och 50 §§ byggnadsstadgan, som enligt 130 § i stadgan gälla även inom område på landet för vilket byggnadsplan eller utomplansbestämmelser fastställts. Behov av bestämmelser i byggnadsordningen torde föreligga endast beträffande yttertrappor och andra utsprång som skjuta fram över byggnadslinje mot väg eller förgård.

§§ 4—5.

Brandmur.

Dessa paragrafer, vilka handla om brandmur, grunda sig på föreskrifterna i 63 § 1 mom. andra stycket byggnadsstadgan.

Gemensam brandmur är i allmänhet en mindre önskvärd anordning. Olägenheterna av sådan brandmur framträda särskilt då fråga uppkommer om hävande av murgemenskapen. Det har av

denna och andra orsaker ansetts lämpligt att som regel begränsa möjligheterna att anordna gemensam brandmur till de fall byggnaderna innehålla högst två våningar.

Avsikten med bestämmelsen i § 4 i normalförslaget att träbjälke m.m. icke får införas i gemensam brandmur är att säkerställa, att brandmuren ingenstädes erhåller mindre tjocklek än 23 cm. Hinder bör emellertid icke föreligga att genom utkragning eller dylika anordningar möjliggöra att muren uppbär bjälklag. Bestämmelsen ifråga förhindrar ej heller att betongplatta införas i muren. Sådan platta bör dock givetvis ej gå genom hela muren. Vid konstruktion av gemensam brandmur bör alltid uppmärksammas att den vid murgemenskapens hävande kan behöva rivras.

§ 6.

Bestämmelsen äsyftar närmast lanternin å underbyggd gård eller å annan plan avtäckning av byggnad eller byggnadsdel samt utgör ett komplement till föreskrifterna i 71 § 2 mom. 4 punkten byggnadsstadgan, som avse lanternin å lutande tak.

Lanternin.

Om byggnadslov.

§ 7.

Bestämmelsen hänför sig till föreskrifterna i 81 § byggnadsstadgan och utgör ett kortfattat sammandrag av de bestämmelser som återfinnas i § 24 i det i avd. I intagna normalförslaget till byggnadsordning för stad, köping och municipalsamhälle samt område på landet med fastställd stadsplan.

Byggnadsritningar m.m.

Om tillsyn över byggandet.

Besiktningar.

§§ 8 och 9.

Bestämmelserna i § 8 utgöra komplettering till föreskrifterna i 140 § 1 mom. byggnadsstadgan och hava avfattats i nära anslutning till motsvarande bestämmelser i det i avd. I intagna normalförslaget (se § 31).

Besiktningar.

Bestämmelsen i § 9 motsvaras i normalförslaget i avd. I av § 32 mom. 3 a).

Ansvarig arbetsledare.

§ 10.

Bestämmelserna hänföra sig till föreskrifterna i 140 § 2 mom. byggnadsstadgan. Mom. 2, 3 och 4 motsvaras i normalförslaget i avd. I av § 33.

Ansvarig arbetsledare.

Allmänna bestämmelser.

§ 11.

Bestämmelsen ansluter sig till 54 § byggnadsstadgan, enligt vilken för byggnad, som är avsedd att kvarstå endast viss kort tid, i byggnadsordningen må stadgas den lindring i gällande bestämmelser, som kan anses påkallad, där ej vanprydnad eller annan olägenhet föranledes därav. I analogi med föreskrifterna i bl.a. 134 § och 170 § 2 mom. byggnadsstadgan har ansetts böra uppställas såsom förutsättning för tillämpning av förevarande undantagsbestämmelse att

Undantag beträffande tillfällig byggnad.

byggnadsnämnden till sitt biträde har byggnadskonsulent som har behörighet att vara stadsarkitekt och att denne tillstyrkt åtgärden.

§ 12.

Övriga undantag. Bestämmelsen innehåller en allmän föreskrift om i vilka fall avvikelser från byggnadsordningen kan ske. Bestämmelsen har avfattats så, att den innehåller en erinran om den i och för sig självklara satsen, att avvikelser icke i något fall må meddelas i strid mot bestämmelserna i byggnadslagen, byggnadsstadgan eller andra författningar, samt i övrigt utformats i anslutning till den i 73 § 1 mom. andra meningen byggnadsstadgan meddelade föreskriften om avvikelser från nämnda stadga.

§ 13.

Straffbestämmelse. Bestämmelsen grundar sig på 102 § sista stycket byggnadsstadgan och utgör ett komplement till föreskrifterna i 163 § nämnda stadga.

B.

NORMALFÖRSLAG TILL BYGGNADSORDNING
FÖR OMRÅDE PÅ LANDET MED BYGGNADSPLAN ELLER
UTOMPLANSBESTÄMMELSER.

Om byggnadsnämnden.

§ 1.

Mom. 1. Byggnadsnämnden består av tre ledamöter jämte ersättare för var och en av dem.

Mom. 2. Byggnadsnämnden sammanträder, i den mån ärenden finnas att handlägga, en gång i månaden eller oftare å tider som nämnden bestämmer.

[*Mom. 3.* Byggnadsnämnden har till sitt biträde byggnadskonsulent.]

[ALTERNATIV:

Om byggnadsinspektören.

§ 1.

Närmaste inseendet över byggnadsverksamheten inom området utövas av en byggnadsinspektör som förordnas av länsstyrelsen.]

§ 2.

Inom område för vilket utomplansbestämmelser fastställts skall byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] särskilt vaka över att områdets bebyggande sker på ett i möjligaste mån enhetligt och planmässigt sätt samt tillse att de enskilda byggnaderna om möjligt grupperas efter bestämda byggnadslinjer. Nämnden [byggnadsinspektören] bör vid prövning av ansökan om byggnadslov förvissa sig om att byggnaden med hänsyn till sitt läge icke motverkar eller försvårar områdets framtida ordnande medelst detaljplan.

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

§ 3.

Utanför i byggnadsplan angiven byggnadslinje mot väg eller förgård må yttertrappor och andra utsprång anordnas endast i den mån byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] så prövar kunna ske utan olägenhet för vägtrafiken.

§ 4.

Mom. 1. Grundmur eller grundpelare, som icke lägges på berg, skall nedföras till frostfritt djup.

Mom. 2. Där källare anordnas skola grundmur och källargolv så utföras eller behandlas samt omgivande mark så dräneras, att källaren blir väl skyddad mot fukt. Vad här sagts om källargolv gäller även annat golv som lägges direkt på marken.

Där källare ej anordnas skall marken invid grundmurarna och under byggnaden på tillfredsställande sätt dräneras, varjämte matjord under byggnaden skall bortschaktas, bottenvåningens bjälklag väl isoleras mot kyla, fukt, dunster och annan olägenhet samt det fria utrymmet därunder väl ventileras.

Mom. 3. Murar och väggar skola på betryggande sätt fuktisoleras från grunden.

§ 5.

Mom. 1. Byggnad som uppföres i gräns mot grannfastighet skall avskiljas från grannfastigheten medelst brandmur, såvida ej framförvarande område till minst 12 meters bredd är undantaget från bebyggande.

Brandmur skall uppföras antingen av massivt bränt tegel med en volymvikt av minst 1,1 kg per dm³, varvid muren skall hava en tjocklek av minst 23 cm, eller ock i annan av Kungl. byggnadsstyrelsen godkänd konstruktion.

Brandmur skall uppföras från grunden till byggnadens tak. Är taket av samma höjd som grannhusets skall brandmur vid eller inom byggnad för industriellt ändamål uppdragas 50 cm och annan brandmur 30 cm över taket; dock må byggnadsnämnden [byggnadsinspektören], där fara för elds uppkomst prövas ringa, efter brandchefens hörande medgiva undantag härifrån om takets undersida förses med brandhårdig beklädnad till en bredd av minst 60 cm närmast brandmuren. Takpanel eller annat trävirke än yttre väggbeklädnad får icke framdragas över brandmur.

Mom. 2. Gemensam brandmur må, om byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] så prövar utan olägenhet kunna ske och grannar därom äro ense, anordnas för hus som avses att byggas mot varandra i gräns mellan grannfastigheter. I sådan brandmur får icke införas träbjälke eller järnbalk, rökrör, inrör eller annan luftkanal, ej heller slits.

Anordnas gemensam brandmur får murgemenskapen ej av en delägare hävas mot den andres bestridande.

Mom. 3. Befrielse från i mom. 1 stadgad skyldighet att uppföra brandmur kan i fråga om bostadshus, som avses att sammanbyggas i gräns mellan grannfastigheter och som vart och ett icke inrymmer mer än två lägenheter, av byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgivas, om grannar därom äro ense och husen anordnas på ett mot brandfara betryggande sätt. Därest byggnadernas sammanlagda planyta överstiger 300 m² må medgivande lämnas endast under förutsättning, att huslängan medelst brandmurar i fastighetsgränser uppdelas i delar om högst 300 m² planyta.

Mom. 4. Anstånd med eller befrielse från skyldigheten att uppföra brandmur i fastighetsgräns kan av byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgivas i fråga om industri- eller hantverksbyggnad i högst en våning, så ock för uthus, där nämnden [byggnadsinspektören] efter grannes hörande finner detta med hänsyn till byggnadens ringa storlek, avstånd till byggnad å grannes fastighet och andra inverkan omständigheter utan olägenhet kunna ske.

§ 6.

Byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] äger föreskriva att byggnad skall, i den mån så erfordras, vara försedd med takluckor eller andra öppningar för uppstigning på taket.

Uppstigningsöppning skall hava ett dagermått av minst 50×60 cm. Uppstigningsöppning i yttertak skall vara försedd med lucka av plåt. Fönster i sådan lucka skall utgöras av trådglas.

§ 7.

Där i verkstäder eller andra anläggningar, som kunna medföra eldfara, väggar och tak av trä förekomma, skola dessa förses med åtminstone flamskyddande beklädnad.

§ 8.

För vinnande av tillfredsställande luftväxling inom byggnad skall iakttagas, att i bonings- och arbetsrum samt bad- och duschrum finnes fönster eller annan anordning för införande av frisk luft och för avlägsnande av den förbrukade;

att imrör av icke brännbart material anordnas i kök eller annat utrymme för matlagning samt i tvättstuga;

att skafferier förses med friskluftsintag;

att klosettrum förses med utsugningskanal utan stängbar ventil; samt

att till pannrum anordnas luftintag direkt utifrån, där ej undantag finnes kunna medgivas med hänsyn till anläggningens ringa storlek eller andra särskilda omständigheter.

§ 9.

Bostadslägenhet skall i fråga om såväl bjälklag som väggar i mån av behov ljudisoleraras mot angränsande lokaler.

Om besiktningar.

§ 10.

Mom. 1. Skriftlig anmälan till byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] för besiktning skall, såvida ej nämnden [byggnadsinspektören] med hänsyn till byggnadsföretagets art och omfattning annorlunda föreskriver, ske:

a) då grävning eller sprängning till grundbotten blivit utförd eller pålning skall påbörjas;

b) då grundläggning verkstälts och byggnadsarbetet fortskridit så långt att bjälklag över markens nivå skall utläggas;

c) då byggnadens bärande stomme samt skorsten uppförts, men innan putsning verkstälts eller golv inlagts (stombesiktning); samt

d) då ny byggnad är för sitt ändamål fullt färdig eller då till-, på- eller ombyggnad eller ändring av byggnad blivit fullbordad (slutbesiktning).

Mom. 2. Innan slutbesiktning verkställes skall, där byggnadsföretagets beskaffenhet föranleder därtill, brandchefen i god tid av byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] underrättas. Avser byggnadsarbete sådana bonings- eller arbetsrum eller andra utrymmen som icke må tagas i bruk utan hälsovårdsnämndens godkännande skall jämväl hälsovårdsnämnden underrättas.

§ 11.

Vid slutbesiktning skall företes intyg från vederbörande skorstensfejare att skorsten för centralvärmepanna liksom för annan större pannanläggning vid röktrycksprovning befunnits tät, att eldstäder samt sådana rök- och ventilationsrör som skola sotas blivit av honom undersökta och godkända ävensom att övriga ventilationsrör, i den mån så erfordras, blivit rensade.

Allmänna bestämmelser.

§ 12.

Den som gör sig skyldig till överträdelse av föreskrifterna i denna byggnadsordning dömes till dagsböter, där ej överträdelsen enligt 163 § byggnadsstadgan är belagd med straff, och vare ändock skyldig att efter föreläggande av byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] vidtaga åtgärder för vinnande av rättelse.

Anmärkingar.

Förevarande normalförslag är avsett för sådant byggnadsplane- eller utomplansbestämmelseområde på landet, där byggnadsverksamheten är av förhållandevis ringa omfattning men där behov av vissa byggnadsordningsbestämmelser ändå föreligger. Det må dock erinras att av 102 § 1 mom. första stycket byggnadsstadgan och av motiven till denna tydligt framgår att byggnadsordning skall utfärdas endast i sådana fall då de föreskrifter som finnas i byggnadsstadgan icke äro tillräckliga.

I flertalet fall utövas det närmaste inseedet över byggnadsverksamheten av en byggnadsnämnd. Detta åliggande kan dock understundom med fördel anförtros åt en byggnadsinspektör. Normalförslaget har därför uppgjorts med angivande av alternativ lydelse, för den händelse byggnadsinspektör skall förekomma.

Om byggnadsnämnden. [Om byggnadsinspektören.]

§ 1.

Enligt 104 § 1 mom. första stycket byggnadsstadgan skall byggnadsnämnden bestå av tre ledamöter, där ej i byggnadsordning eller, om sådan ej finnes, genom särskilt beslut av länsstyrelsen bestämmes att antalet skall vara fem. För område, varom här är fråga, torde det dock endast undantagsvis vara erforderligt att antalet ledamöter uppgår till fem.

Hur ofta byggnadsnämnden bör sammanträda beror givetvis närmast på omfattningen av byggnadsverksamheten inom orten. Det torde dock i regel vara tillräckligt att nämnden sammanträder en gång i månaden.

Enligt 105 § första stycket byggnadsstadgan bör byggnadsnämnden såvitt möjligt till sitt biträde hava en byggnadstekniskt utbildad, av länsstyrelsen godkänd person, byggnadskonsulent, som förordnas av nämnden. I stadgan har sålunda icke uppställts någon ovillkorlig fordran på anställande av byggnadskonsulent. I de fall sådan är anställd bör givetvis mom. 3 i förevarande paragraf i detta normalförslag intagas utan klammer, i annat fall helt uteslutas. Det må observeras att enligt andra stycket i ovannämnda paragraf i byggnadsstadgan länsstyrelsen numera under vissa förutsättningar äger ålägga kommunalfullmäktige att tillse att byggnadskonsulent förordnas.

Beträffande den såsom alternativ angivna möjligheten att enligt 108 § 2 mom. byggnadsstadgan ersätta byggnadsnämnd med byggnadsinspektör må framhållas att departementschefen i propositionen till byggnadsstadgan (nr 211/1947) uttalat, att byggnadsinspektör liksom även tidigare varit fallet i allmänhet borde tillsättas allenast för mera begränsade områden. Särskilt inom områden med sommarhus eller sportstugor, där de boende befinna sig endast kortare del av året och därför lätt komma att sakna en fastare förankring i bygden, torde byggnadsinspektör kunna vara att föredraga framför byggnadsnämnd. Länsstyrelsen bör då lämpligen söka utverka beslut av kommunalfullmäktige om anställande av byggnadsinspektör. Sedan sådant beslut fattats ankommer personvalet på länsstyrelsen efter hörande av kommunalfullmäktige.

Att uppdraga övervakningen av byggnadsverksamheten inom hel kommun åt byggnadsinspektör torde i regel ej vara lämpligt. Länsstyrelsen äger dock befogenhet att, om det i visst fall skulle anses ändamålsenligt och kommunalfullmäktige det besluta, förordna härom.

§ 2.

Bestämmelsen, som har avseende å område med utomplansbestämmelser och därför bör uteslutas i byggnadsordning som gäller endast för byggnadsplaneområde, är av instruktionell

Antal ledamöter, sammanträden, byggnadskonsulent. [Byggnadsinspektör.]

innebörd och avser att hos byggnadsnämnden respektive byggnadsinspektören inskräpa betydelsen av att noga iakttaga tendenserna hos ortens byggnadsutveckling och därvid tillse att bebyggandet sker på så sätt, att en framtida samhällsutveckling icke därigenom motverkas eller försvåras.

Om byggnads yttre och inre anordnande m.m.

§ 3.

Utsprång utanför byggnadslinje mot väg eller förgård. Bestämmelsen hänför sig till föreskrifterna i 49 och 50 §§ byggnadsstadgan, som enligt 130 § i stadgan gälla även inom område på landet för vilket byggnadsplan eller utomplansbestämmelser fastställts. Behov av bestämmelser i byggnadsordningen torde föreligga endast beträffande yttertrappor och andra utsprång som skjuta fram över byggnadslinje mot väg eller förgård.

Då bestämmelsen, såsom av ordalydelsen framgår, endast avser byggnadsplaneområde, kan den utelämnas i byggnadsordning för område där endast utomplansbestämmelser gälla.

§ 4.

Grundmur. Bestämmelserna motsvara helt eller delvis föreskrifterna i 62 § 2, 4 och 5 mom. byggnadsstadgan, vilka gälla endast för stad, köping, municipalsamhälle och område på landet med fastställd stadsplan men lämpligen synas bära genom byggnadsordning göras tillämpliga även på område som avses i detta normalförslag.

§ 5.

Brandmur. Bestämmelserna i mom. 1 äro hämtade från de för städer och liknande samhällen gällande föreskrifterna i 63 § 1, 3 och 5 mom. byggnadsstadgan och synas vanligen icke kunna undvaras i byggnadsordning för område varom är fråga i detta normalförslag.

Bestämmelserna i mom. 2 och 3 överensstämma i huvudsak med motsvarande föreskrifter i det i avd. I intagna normalförslaget (se §§ 12 och 13), vilka lämpligen bära gälla även för här förevarande område på landet.

§ 6.

Takluckor m.m. Bestämmelserna i denna paragraf överensstämma i sak helt med de för städer och liknande samhällen gällande föreskrifterna i 71 § 1 mom. första och andra styckena byggnadsstadgan. Behov av föreskrifter i dessa hänseenden torde i regel föreligga även inom områden för vilka detta normalförslag är avsett.

§ 7.

Verkstäder o.dyl. Bestämmelsen ansluter sig i viss utsträckning till den för städer och liknande samhällen gällande föreskriften i 65 § 3 mom. sista stycket byggnadsstadgan.

§§ 8 och 9.

Ventilation och ljudisolering. Bestämmelserna hava utformats i nära anslutning till de för städer och liknande samhällen gällande föreskrifterna i 49 § 3 och 4 mom. byggnadsstadgan. Det torde vara lämpligt att vid tillämpningen av dessa bestämmelser de av byggnadsstyrelsen utfärdade anvisningarna till stadgan i här förevarande hänseenden iakttagas. Någon uttrycklig föreskrift härom har dock icke ansetts bära medtagas i byggnadsordningstexten.

Beträffande de i § 8 intagna bestämmelserna om vad som skall iakttagas för vinnande av

tillfredsställande luftväxling inom byggnad må framhållas att då fråga är om bad- eller duschrum, vars dörr leder till rum som är försett med tillfredsställande ventilationsanordning, kravet på anordning för införande av frisk luft till bad- och duschrummet kan anses vara tillgodosett, om springa eller hål upptagits i dörren.

Om besiktningar.

§§ 10 och 11.

Bestämmelserna i § 10 utgöra komplettering till föreskrifterna i 140 § 1 mom. byggnadsstadgan och hava avfattats i nära anslutning till motsvarande bestämmelser i det i avd. I intagna normalförslaget (se § 31). *Besiktningar.*

Bestämmelsen i § 11 motsvaras i normalförslaget i avd. I av § 32 mom. 3 a).

Allmänna bestämmelser.

§ 12.

Bestämmelsen grundar sig på 102 § sista stycket byggnadsstadgan och utgör ett komplement till föreskrifterna i 163 § nämnda stadga.

Straffbestämmelse.

C.

NORMALFÖRSLAG TILL UTOMPLANSBESTÄMMELSER PÅ LANDET
ENLIGT 119 § BYGGNADSLAGEN OCH 128 § BYGGNADSSTADGAN.

Utöver de föreskrifter angående byggnadsverksamheten inom utomplansbestämmelseområde på landet som gälla enligt byggnadsstadgan och övriga författningar skola [, i vad avser andra byggnader än ekonomibyggnader till jordbruksfastighet,] följande utomplansbestämmelser gälla för ..... utomplansområde i ..... kommun.

§ 1.

Tomtplats, som avses för bebyggande med boningshus, får icke givas mindre areal än 1 500 m².

Då särskilda omständigheter därtill föranleda må mindre areal än ovan sagts kunna av byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgivas, dock ej under 800 m².

§ 2.

Av tomtplats får högst en femtedel bebyggas.

Å tomtplats får endast en huvudbyggnad jämte erforderliga gårdsbyggnader (uthus, ekonomibyggnader o.dyl.) uppföras. Innehåller tomtplats en areal av minst 1 600 m² äger dock byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgiva, att ytterligare en huvudbyggnad får uppföras å tomtplatsen.

§ 3.

Byggnad får ej läggas närmare enskild vägs mittlinje än 9 meter. Byggnadsnämnden [Byggnadsinspektören] må likväl vid sådan väg av ringa trafikbetydelse kunna medgiva mindre avstånd till mittlinjen, dock ej under 6 meter.

Byggnad får ej läggas närmare gräns mot allmän eller enskild väg än 4,5 meter.

Angående uppförande i övrigt av byggnad utmed allmän väg är stadgat i lagen om allmänna vägar.

§ 4.

Byggnad som ej sammanbygges med liknande byggnad å angränsande tomtplats eller fastighet skall uppföras på ett avstånd från tomtplatsens eller fastighetens gräns av minst 6 meter, då fråga är om huvudbyggnad, och minst 4,5 meter, då fråga är om gårdsbyggnad. Byggnadsnämnden [Byggnadsinspektören] äger dock medgiva att gårdsbyggnad, varom här är fråga, uppföres i gränsen eller på mindre avstånd från denna än 4,5 meter, där nämnden [byggnadsinspektören] efter grannes hörande finner detta med hänsyn till byggnadens ringa storlek eller andra omständigheter kunna ske utan olägenhet.

§ 5.

Avståndet mellan skilda byggnader å samma tomtplats skall vara minst 12 meter. Därest ett ändamålsenligt bebyggande därigenom främjas och brand-säkerheten ej eftersättes äger byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] dock medgiva att avståndet minskas till lägst 3 meter, där fråga är om avstånd mellan mindre gårdsbyggnad och annan byggnad, samt eljest till lägst 9 meter. Under samma förutsättningar äger nämnden [byggnadsinspektören] även medgiva att huvudbyggnad och mindre gårdsbyggnad sammanbyggas.

§ 6.

Mom. 1. Huvudbyggnad får icke uppföras till större höjd än 7,5 meter, ej innehålla mer än två våningar och ej inrymma flera än två bostadslägenheter.

Mom. 2. Gårdsbyggnad får icke uppföras till större höjd än 3 meter och ej innehålla mer än en våning.

Om så finnes påkallat för att tillgodose behovet av lämpliga lokaler för jordbruk, industri, hantverk eller handel, liksom ock eljest då särskilda skäl föreligga äger byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgiva större höjd där det kan ske utan olägenhet.

I gårdsbyggnad får bostad icke inredas. Därest ett ändamålsenligt bebyggande därigenom främjas äger dock byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] medgiva att i gårdsbyggnad inredas enstaka boningsrum tillhörande huvudbyggnads bostadslägenhet.

§ 7.

För industriellt eller därmed jämförligt ändamål får byggnad ej uppföras eller inredas där detta kan medföra olägenheter med hänsyn till sundhet, brand-säkerhet och trevnad.

§ 8.

Fråga om avvikelse från dessa utomplansbestämmelser prövas av länsstyrelsen i den mån icke byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] jämlikt byggnadsstadgan äger medgiva avvikelser.

Anmärkningar.

Utomplansbestämmelser för område på landet skola enligt 123 § byggnadsstadgan jämförd med 44 och 45 §§ i samma stadga innehålla de föreskrifter som i avseende å byggnadsverksamheten inom området erfordras utöver vad därom föreskrives i byggnadsstadgan och i byggnadsordning för området. Bestämmelserna böra, i den mån sådana finnas påkallade, särskilt avse områdets utnyttjande för olika ändamål, såsom för bostäder eller industriella anläggningar, storlek och beskaffenhet av tomtplats, byggnads läge å tomtplats, sätt för bebyggandet, byggnads höjd, minsta avstånd mellan byggnad och väg samt åtgärder till förekommande av eldfara.

Utomplansbestämmelserna kunna innefatta en mer eller mindre ingående reglering i ovan uppräknade ämnen och givas innehåll som skiftar från fall till fall, beroende på de särskilda förhållandena inom tillämpningsområdet, syftemålet med bestämmelserna och arten av den bebyggelse som bör regleras. Utomplansbestämmelser kunna även tjäna sådana särskilda syftemål som att hindra att områden som på grund av naturförhållanden eller av kulturella skäl äro särskilt anmärkningsvärda förstöras eller skadas, eller att på visst sätt reglera bebyggelsen i närheten av befästningsanläggningar eller flygfält, bl. a. med avseende på bebyggelsens höjd. Såsom framgår av föreskrifterna i 45 § byggnadsstadgan rörande beskaffenheten av den karta, som skall åtfölja förslag till utomplansbestämmelser, kan det även tänkas att sådana bestämmelser givas skilda verkningar i avseende å särskilda delar av ett och samma utomplansområde och att fördenskull vissa föreskrifter givas tillämpning inom endast vissa delar av ett sådant område.

Enligt grunderna för lagstiftningen få emellertid utomplansbestämmelser i intet fall användas för reglering av bebyggelsen på sådant sätt att de komma att innebära förbud mot nybyggnad inom vissa områden. Utomplansbestämmelser hava ej heller något att göra med markens indelning i exempelvis trafikleder, mark för bebyggelse och mark för andra ändamål. Det är sålunda icke avsett att utomplansbestämmelser skola kunna användas för åstadkommande av något slags stomme till blivande detaljplan eller till provisorisk indelning i liknande syfte. Vill kommun reservera mark för vissa trafikleder eller annat ändamål har den att begagna sig av generalplaneinstitutet. Icke heller få utomplansbestämmelser utnyttjas för att reglera tätbebyggelse. Har en sådan bebyggelse uppkommit eller finnes aktuellt behov av tätbebyggelse inom visst område skall detaljplan upprättas för området.

Enligt tidigare gällande lagstiftning voro utomplansbestämmelser på landet avsedda att fastställas endast beträffande område inom vilket större byggnadsverksamhet var att förvänta. Numera kunna utomplansbestämmelser fastställas för område på landet när behov därav föreligger, oavsett om byggnadsverksamheten väntas nå större omfattning eller ej.

I olika sammanhang har ifrågasatts möjligheten att genom utomplansbestämmelser reglera minsta avstånd mellan byggnad och elektrisk högspänningsledning. I propositionen till byggnadsstadgan (nr 211/1947) har departementschefen i detta hänseende å sid. 100 uttalat, att redan vid anläggandet av högspänningsledning frågan om minsta tillåtna avstånd mellan ledningen och blivande byggnader torde böra regleras och att anläggningens ägare borde försäkra sig om att byggnad icke kunde komma att uppföras alltför nära kraftledningen och betala ersättning till markägarna för det intrång som förorsakades härav, varför några föreskrifter om minsta tillåtna avstånd mellan byggnad och högspänningsledning icke torde böra intagas i utomplansbestämmelser.

Det normalförslag som härmed framlägges avser utomplansbestämmelser av innehåll som i flertalet fall torde vara tillfyllest för att reglera vanligast förekommande slag av glesbebyggelse inom område på landet och har uppgjorts enligt i huvudsak samma principer som 1932 års normalförslag till utomplansbestämmelser för landsbygden samt med ledning av de för stad gällande, å 97 § byggnadsstadgan intagna särskilda bestämmelserna om byggande utom stadsplan. Förslaget är avsett att tjäna till ledning vid uppgörande av förslag till utomplansbestämmelser. Veder-

börande länsstyrelse har givetvis att pröva och avgöra vilka avvikelser från detta förslag som betingas med hänsyn till förhållandena i varje särskilt fall.

Såsom inledning till den föreslagna bestämmelsetexten har intagits en erinran om de författningar som gälla för utomplansbestämelseområdet vid sidan av utomplansbestämmelserna. Genom en inom klammer intagen sats har tillika angivits möjligheten att, då så kan befinnas lämpligt, i analogi med motsvarande bestämmelse i 97 § byggnadsstadgan från regleringen genom utomplansbestämmelser undantaga ekonomibyggnader till jordbruksfastighet. Om denna möjlighet begagnas måste dock givetvis beaktas att undantagandet icke medför att ekonomibyggnader till jordbruksfastighet fritagas från de byggnadsreglerande föreskrifter som finnas i byggnadsstadgan och andra författningar, t.ex. lagen om allmänna vägar.

§§ 1 och 2.

Bestämmelserna i dessa paragrafer, vilka innehålla regler om storlek av tomtplats avsedd för bebyggande med boningshus, hur stor del av tomtplats som får byggas samt antalet byggnader på varje tomtplats, äro av särskild betydelse för att å utomplansområde erhålla kontroll över bebyggelsens karaktär och bebyggelsetätheten.

Enligt byggnadsstadgan avses med ordet tomtplats i detta sammanhang ej endast särskild fastighet utan även arrendeområde och område som fransålt men ej blivit lagligen utbrutet. Byggnadsnämnden bör, om tomtplatsen ej utgör särskild fastighet, ingå på en förhandsprövning beträffande lämpligheten av den fastighetsbildning, som kan antagas bli en följd av tomtplatsens upplåtande och byggnadsföretaget. Ofta torde det vara lämpligt att härvid höra vederbörande lantmätare. Oavsett vilket resultat en sådan prövning kan giva äro fastighetsbildningsmyndigheterna vid efterföljande fastighetsbildning, om stöd därför finnes i jorddelningslagstiftningen, berättigade och förpliktigade att vägra tillstånd till tomtplatsens avskiljande.

I bestämmelserna rörande antalet byggnader å tomtplats hava införts begreppen huvudbyggnad och gårdsbyggnad. Huvudbyggnad kan i förevarande fall tänkas utgöras av ej endast bostadshus utan även byggnad innehållande huvudsakligen lokaler för affär eller annan rörelse. Med gårdsbyggnader avses de övriga byggnader, som förutom huvudbyggnad kunna tänkas förekomma på tomtplats, såsom uthus, garage eller annan därmed jämförlig ekonomibyggnad ävensom annan mindre byggnad, innehållande exempelvis lokal för handel, hantverk eller småindustri. Gårdsbyggnad avses även innefatta det i äldre utomplansbestämmelser förekommande uttrycket flygelbyggnad.

De i paragraferna angivna arealmåtten ansluta sig i huvudsak till de i 1932 års normalförslag upptagna måtten, vilka befunnits vanligen motsvara de anspråk som med hänsyn till sundhet, brandsäkerhet och trevnad böra ställas inom områden av här ifrågavarande slag. Fordringar på större arealmått för tomtplats eller medgivanden att som regel tillämpa mindre arealmått än här angivna kunna emellertid understundom påkallas med hänsyn till förhållandena inom viss landsdel och på viss ort, arten av inom området befintlig och avsedd bebyggelse samt syftmålet i övrigt med regleringen. Härvid måste beaktas att, enligt grunderna för lagstiftningen, i utomplansbestämmelserna icke får uppställas fordran på så stora tomtplatser att en ekonomisk exploatering praktiskt taget omöjliggöres.

Vid bedömandet av frågan om vilka arealmått för tomtplats som i de särskilda fallen böra angivas i utomplansbestämmelserna bör hänsyn tagas till bl.a. möjligheterna att på tillfredsställande sätt ordna vattenförsörjning och avlopp. Vatten- och avloppsfrågorna böra även av byggnadsnämnden noggrant beaktas vid utomplansbestämmelsernas tillämpning och måste givetvis tillmätas särskild betydelse vid tillståndsprövning enligt de i §§ 1 och 2 angivna undantagsbestämmelserna från huvudreglerna beträffande areal för tomtplats och antalet huvudbyggnader å tomtplats. Med hänsyn till dessa frågor betydelse skall enligt 45 § andra stycket byggnadsstadgan förslag till utomplansbestämmelser åtföljas av, förutom beskrivning med

erforderlig motivering, även sådan utredning angående vattenförsörjning och avlopp samt motverkande av vattenförorening som kan erfordras för förslagets prövning. Vidare föreligger enligt föreskrifterna i 103 § 3 mom. byggnadsstadgan skyldighet för byggnadsnämnden att inom område, för vilket utomplansbestämmelser fastställts, särskilt verka för att avloppet inom området ordnas enhetligt enligt härför uppgjord plan på sådant sätt, att dagvattnet lätt avrinner från vägar och allmänna platser och kan ledas från tomtplatserna ut till de allmänna avloppen samt spillvatten och annan flytande orenlighet avlägsnas från området utan att vålla olägenhet, ävensom att, där erforderlig tillgång till vatten för hushållsändamål samt för eldsläckning icke kan på annat lämpligt sätt beredas, vattenledning anläggas. Enligt sagda föreskrifter bör lämpligt samarbete i erforderlig mån ävågbringas med hälsovårdsnämnden.

Riskerna för olägenheter ur sundhetssynpunkt till följd av att avloppsvatten utsläppes inom tomtplatsen kunna i viss utsträckning undvikas genom att tomtplats gives en rikligt tillmätt areal. Varken ett arealmått av 1 500 m² eller exempelvis dubbla detta mått utgör emellertid betryggande garanti för att icke missförhållanden ur sanitär synpunkt kunna uppstå. De omständigheter som vanligen måste tagas i beaktande äro, förutom sättet för avledande och oskadliggörande av spillvattnet, beskaffenheten av marken och undergrunden inom tomtplatsen och i dess omgivning, bebyggelsens art, användningssätt och läge på tomtplatsen samt tomtplatsens belägenhet i förhållande till andra tomtplatser eller bebyggelsegrupper. Det är önskvärt att i varje särskilt fall här berörda omständigheter undersökas och frågan om sättet för anordnande av vattenförsörjning och avlopp såvitt möjligt noggrant utredes och beaktas i samband med fastighetsbildningen eller, i fråga om tomtplats som ej utgör särskild fastighet, vid den förhandsprövning, vilken som förut nämnts bör äga rum beträffande den blivande fastighetsbildningen. Skulle det visa sig att vattenförsörjning och avlopp icke kan tillfredsställande ordnas utan att gemensamma anläggningar av någon betydelse måste företagas, torde tätbebyggelse anses vara för handen, vilken i stället skall regleras med detaljplan.

Det i andra stycket av § 2 angivna arealmåttet 1 600 m² är avpassat med hänsyn till angelägenheten att icke utesluta möjligheterna att vid senare tidpunkt kunna dela en med två huvudbyggnader bebyggd tomtplats i två tomtplatser, en för vardera byggnaden. Det är nämligen icke ovanligt att önskemål om att kunna företaga en sådan delning uppkomma, t.ex. vid arvskifte eller om området vid senare tidpunkt utvecklas till samhälle, varvid det mindre arealmåttet för tomtplats under vissa omständigheter kan visa sig vara önskvärt med hänsyn till ekonomisk planering av vattenförsörjning och avlopp. Ur dessa synpunkter är det givetvis lämpligt att byggnadsnämnden, då fråga är om tillämpning av denna undantagsbestämmelse, tillser att respektive huvudbyggnader erhålla sådana lägen på tomtplatsen att en eventuell framtida delning ej försvåras.

§ 3.

Denna paragraf ansluter till 97 § 3 punkten i byggnadsstadgan och avser att byggnad i intet fall skall få uppföras närmare gräns mot väg än 4,5 meter, vare sig fråga är om allmän eller om enskild väg. Föreskriften i första stycket angående byggnads avstånd till vägs mittlinje avser däremot endast enskild väg. Det må särskilt framhållas att undantagsbestämmelsen i första styckets andra mening icke innebär befogenhet för byggnadsnämnden att medgiva minskning av det i andra stycket föreskrivna avståndsmåttet 4,5 meter till vägens gräns.

För fall då befintlig byggnad är uppförd på mindre avstånd i förhållande till väg än i utomplansbestämmelserna föreskrivits har det ansetts böra förbehållas länsstyrelsen att, om sådan byggnad avses att till-, på- eller ombyggas eller om ny byggnad avses att uppföras i dess närhet, pröva fråga om undantag från de angivna avståndsmåtten.

Angående uppförande av byggnad utmed allmän väg gälla även bestämmelserna i 33—35 §§ av 1943 års lag om allmänna vägar. Erinran härom har intagits i förslagets slutparagraf.

§ 4.

I paragrafen har icke inrymts möjlighet att förlägga huvudbyggnad på mindre avstånd från gräns mot annan tomtplats eller grannfastighet än 6 meter. Skulle anspråk på mindre avståndsmått anses böra tillgodoses, torde i allmänhet behov av reglering med detaljplan föreligga.

Bestämmelserna innefatta däremot möjlighet att sammanbygga byggnad med liknande byggnad å angränsande tomtplats eller fastighet, emedan utomplansbestämmelser ofta omfatta områden där sådant byggnadssätt redan är tillämpat. Rätten till dylik sammanbyggnad avser såväl huvudbyggnad som gårdsbyggnad. För gårdsbyggnad har genom undantagsbestämmelse dessutom medgivits möjlighet att under särskilda omständigheter kunna förlägga byggnaden på mindre avstånd från tomtplatsens gräns än 4,5 meter ävensom att lägga byggnaden i gränsen fastän den ej sammanbygges med liknande byggnad å angränsande tomtplats eller fastighet. Såsom villkor för att byggnadsnämnden skall äga medgiva sådant undantag har bl.a. angivits grannes hörande. Grannes godkännande har däremot ej uppställts som villkor, då det icke torde kunna anses skäligt att här avsett byggnadssätt, som på många orter allmänt förekommer, skall kunna förhindras genom grannes vägran. Oavsett om grannen framställer erinran eller icke, bör emellertid byggnadsnämnden vid tillståndsprövningen noga tillse att undantaget icke medgives om det kan förorsaka men för angränsande tomtplats eller fastighet eller försvåra dess bebyggande på lämpligt sätt. Ett nödvändigt villkor är även att anordningen icke medför olägenhet t.ex. ur utseendesynpunkt eller med hänsyn till den allmänna trevnaden inom området.

§ 5.

Bestämmelserna i denna paragraf ansluta sig i sak till 97 § 5 punkten byggnadsstadgan. I undantagsbestämmelserna rörande gårdsbyggnader har emellertid även intagits möjligheten att sammanbygga huvudbyggnad och mindre gårdsbyggnad, då ett sådant byggnadssätt, särskilt beträffande mindre tomtplatser, ofta är ur trevnads- och utseendesynpunkt mera fördelaktigt än att i förhållande till huvudbyggnaden friliggande gårdshus uppföras.

§ 6.

Bestämmelserna rörande huvudbyggnads höjd, våningsantal och antal lägenheter ävensom gårdsbyggnads höjd och våningsantal ansluta sig till 97 § 6 punkten byggnadsstadgan och medgiva ej inredning av vind ovan två våningar i huvudbyggnad och ovan en våning i gårdsbyggnad.

128 § byggnadsstadgan jämförd med 44 § i samma stadga medger visserligen att bostadsbyggnad kan, där särskilda skäl föreligga, få uppföras med mera än två våningar och till större höjd än 7,5 meter. Om behov av vindsinredning ovan två våningar i sådana byggnader föreligger, torde emellertid vanligen vara fråga om tätbebyggelse, vilken icke får ske utan plan. Enligt den åberopade stadgeföreskriften lär dock länsstyrelsen, om den för visst fall finner att beträffande utomplansområde vindsinredning ovan två våningar skäligen bör möjliggöras, kunna giva bestämmelsen en häremot svarande avfattning. Därvid bör i fråga om boningshus av trä föreskrivas samma villkor som enligt 96 § 5 punkten byggnadsstadgan.

Beträffande undantagsbestämmelsen i mom. 2 andra stycket om gårdsbyggnad bör iakttagas att denna bestämmelse endast avser höjdmåttet, därest detta i särskilt fall icke medger tillräcklig rumshöjd, och icke får tillämpas på sådant sätt, att mer än en våning medgives.

§ 7.

Genom bestämmelsen i denna paragraf understrykes vikten av att byggnadsnämnden då fråga är om uppförande eller inredande av byggnad för industriellt eller därmed jämförligt ändamål omsorgsfullt prövar byggnadsföretagets inverkan på omgivningen och dess lämplighet med

bänsyn till sundheten, brandsäkerheten och trevnaden inom området. I samband med fråga om dylikt byggnadsföretag bör särskilt uppmärksammas att industribebyggelse, om den är av någon betydelse, i allmänhet icke kan komma till stånd utan att tätbebyggelse i dess närhet blir att förvänta. Detta torde då medföra att även själva industribebyggelsen måste betraktas som tätbebyggelse, vilken icke får ske utan plan. Byggnadsnämnden har beträffande bl.a. byggnadsföretag som i denna paragraf avses även att särskilt iakttaga bestämmelserna i 135 § andra stycket byggnadsstadgan, enligt vilka av nämnden lämnat lov såvitt angår hotell, sjukhus eller fabrik och annan industriell anläggning inom område med utomplansbestämmelser ej gäller med mindre det efter underställning fastställs av länsstyrelsen, som särskilt prövar att byggnaden ej står i strid med de grundsatser som angivas i 122 § byggnadslagen.

§ 8.

Ehuru i 120 § byggnadslagen jämförd med 79 § i samma lag angivas de allmänna förutsättningar, under vilka undantag från förbudet mot nybyggnad i strid mot utomplansbestämmelser kunna medgivas, torde det dock vara lämpligt att även i själva utomplansbestämmelserna intaga en erinran om att fråga om avvikelser från utomplansbestämmelserna prövas av länsstyrelsen i den mån icke byggnadsnämnden [byggnadsinspektören] jämlikt byggnadsstadgan äger medgiva avvikelserna.

AVDELNING III.

BILAGOR

TILL NORMALFÖRSLAG TILL BYGGNADSORDNINGAR

(Föreskrifterna i bilagorna A, B, C och D äro avsedda att utfärdas av byggnadsnämnd i samband med beviljande av byggnadslov.)

BILAGA A.

FÖRSLAG TILL FÖRESKRIFTER ANGÅENDE
RIVNING AV BYGGNAD.

Utöver vad i byggnadsordningen är stadgat om rivning skola följande föreskrifter lända till efterrättelse.

1. Innan rivningsarbete påbörjas skola, därest på angränsande fastighet finnes byggnad eller gränsmur som kan komma att påverkas av rivningen, betryggande åtgärder till förhindrande av skada vidtagas i samråd med den angränsande fastighetens ägare.

2. Byggnadsdelar som utgöra stöd för eller uppbära sådana byggnadsdelar som skola kvarstå få icke nedrivras förrän erforderliga förankringar eller uppstöttningar vidtagits. I den mån byggnadsnämnden så finner nödigt skola särskilda ritningar över förstärkningsarbetena jämte hållfasthetsberäkningar ingivas till nämnden för granskning.

3. Befintliga fönster skola under rivningsarbetet hållas stängda och få icke borttagas annat än när så utan olägenhet kan ske, såvida icke fönsteröppningarna väl täckas med tät väv, papp eller annat skyddande material.

4. Bjälklagsfyllning och annat dammande rivningsmaterial skall nedföras genom täta trummor till avstängt utrymme eller direkt till fordon för bortforsling.

5. Vid rivning och kullstörtning av murdelar skall rivningsmaterial vid behov översprutas med vatten till undvikande av besvärande damning för kringboende och gatutrafikanter.

6. Tillräckligt starka och till nöjaktig bredd utspringande samt med fångskärm försedda skyddstak skola i erforderlig utsträckning anbringas vid gata och gård, särskilt vid in- och utfartsöppningar. Därjämte skola, där så erfordras, fönster- och andra muröppningar igensättas med bräder eller annat lämpligt material till förhindrande av att rivningsmaterial faller ut.

7. Bjälklag och andra i byggnaden ingående konstruktioner få icke utsättas för större belastningar än deras bärförmåga med säkerhet motsvarar.

8. Kullstörtning av murverk får ej ske med för stora massor åt gången så att skakningar i angränsande fastigheter uppstå. Vakhållning skall ordnas invid farliga ställen av rivningsområdet, samt rivningen utföras på sätt som tryggar arbetarna och förbipasserande mot olycksfall och medför minsta möjliga obehag för grannar och gatutrafikanter.

9. Grannfastighets brandmur skall vid rivningsarbete rensas från löst sittande murstenar, murbruk och dylikt. I samband med rivningsarbete skall grannfastighets ägare lämnas tillfälle att avhjälpa möjligen förekommande bristfällighet i murs utsida ävensom att verkställa erforderliga dränerings- och isoleringsåtgärder.

10. Gata och angränsande fastigheter skola rengöras från kalkdamm och annat rivningsmaterial.

11. Samtliga för rivningsarbetets utförande erforderliga ställningar och plank skola utföras enligt av byggnadsnämnden i förekommande fall lämnade anvisningar.

12. Bevis om byggnadsnämndens tillstånd till rivning skall uppvisas å traktens polisstation innan arbetet igångsättes.

BILAGA B.

FÖRSLAG TILL FÖRESKRIFTER ANGÅENDE BYGGNADSSTÄLLNINGAR OCH LIKNANDE TILLFÄLLIGA ANORDNINGAR VID BYGGNADSARBETE.

1. Belastnings- och beräkningsföreskrifter.

a) På ställning förekommande belastning skall beräknas med ledning av de i Avd. I 1 kap. i Kungl. byggnadsstyrelsens anvisningar till byggnadsstadgan lämnade föreskrifterna. Därvid skall hänsyn jämväl tagas till samtidigt uppträdande punktlast av en person (= 100 kg).

b) Beträffande tillåtna påkänningar i olika material och förbindningar hänvisas till Avd. I 2 kap. i ovannämnda anvisningar till byggnadsstadgan. Vid provisoriska ställningsbyggnader är, därest byggnadsnämnden ej annat meddelar, en förhöjning av 20 procent av de för permanenta konstruktioner angivna påkänningarna tillåten.

c) Säkerheten mot stjälpning skall vara minst 1,5-faldig. Förankring mot lyftning av skyddstak och liknande anordningar skall likaledes utföras med 1,5-faldig säkerhet.

d) Ställning som väsentligt avviker från gängse praxis beträffande byggnads sätt, belastning el.dyl. får icke uppföras innan erforderliga konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar prövats av byggnadsnämnden.

2. Konstruktions- och skyddsföreskrifter.

a) Ställning och plank skola så anordnas, att gatubeläggning ej därav skadas eller tillträde till befintliga brandposter, ledningsavstängningsventiler eller kabellådor hindras.

Ställningsspira skall om möjligt anbringas minst 30 cm innanför trottoarkant. Underskrides detta mått eller ställes spira utanför trottoaren skall en minst 15 cm hög och 30 cm bred avvisare för gatufordonens hjul anbringas utanför yttre spirraden.

b) Ställning skall uppföras å tillräckligt fast underlag och väl försträvas genom i såväl längd- som tvärriktning anbragta kryss samt pålitligt förankras vid byggnaden eller på annat sätt stagas mot sidokrafter.

c) Skall arbete försiggå å bomlagen skola dessa anordnas med tillräckligt breda och väl understödda samt, där så erfordras, täta golv. Samtliga i golv eller landgång bredvid varandra liggande plankor eller bräder skola, såvida de ej äro förenade genom tvärförbindningar, hava samma bredd och tjocklek samt även i övrigt likvärdig styvhet. Då bomlaget är beläget på större höjd än 2 meter över marken eller undervarande bjälklag skall skyddsräcke anbringas vid ställningens ytterkanter på omkring 1 meters höjd över bomlagets golv.

Därest arbetets art så påkallar skola bomlagen förses med fotlist eller utbyggas till skyddstak för att hindra material och föremål att falla ned.

För förbindelse mellan olika bomlag skola anordnas lämpliga och säkra landgångar, trappor eller stegar. Dessa anordningar skola säkras mot glidning och förses med erforderliga skyddsräcken. Stegar skola utföras med försänkta stegpinnar och åtminstone ena längdstycket stickande så högt över plattform att gott handstöd erhålles.

Golv och landgångar skola hållas fria från onödigt byggnadsmaterial samt från snö och is.

Plankor och bräder i golv och landgångar liksom även, i den mån så erfordras, på ställning nyttjade lösa föremål skola fastgöras så, att de hindras från att av vinden kastas ned från ställningen.

d) Å ställning vid gång- eller körbana skall på lägst 3 meters höjd över marken anordnas skyddstak. Detta skall luta in mot byggnaden och sträcka sig minst 50 cm utanför ställningens ytterkant, varest en 60 cm hög skärm skall anbringas. Tak och skärm skola anordnas så att de fånga därå nedfallande föremål och ej genomsläppa bruk eller flytande ämnen som användas vid arbetet.

Där täckt gång för fotgängare anordnas under ställningen, skall övertäckningen i tillämpliga delar utföras i enlighet med vad som angivits i föregående stycke samt gången överallt givas minst 2,5 meters fri inre höjd. Utrymmet under skyddstaket får icke belamras med upplag av byggnadsmaterial, brukslavar el.dyl. Ej heller får å ställningsspiror finnas beslag eller andra utskjutande delar som kunna hindra gångtrafiken under ställningarna.

Ställning utan täckt gång skall omgärdas med stängsel eller plank.

Om förhållandena så påkalla skall ställning i erforderlig utsträckning intäckas med väv eller på annat lämpligt sätt till förhindrande av att färg, bruk el.dyl. kringsprides.

Den som enligt 91 § byggnadsstadgan ansvarar för byggnadsarbetets utförande skall svara för att ställning fortlöpande tillses samt tillfredsställande underhålles.

e) Materialhiss vid ställning skall förses med inbyggd hiss bana samt i övrigt utföras på ur säkerhetssynpunkt betryggande sätt. Kan hissbanan ej inbyggas skall området omkring upphissningsplatsen avspärras i betryggande utsträck-

ning. Påkallar gatutrafikens säkerhet särskilda åtgärder skola dessutom polismyndighets föreskrifter inhämtas.

f) Ställnings uppförande och nedtagning skall ske utan onödigt dröjsmål och utföras av med dylikt arbete förtrogna personer, varvid skall tillses att trafiken icke förhindras eller vederbörlig försiktighet eftersättes. Området kring ställningen skall avspärras i betryggande utsträckning tills den helt uppförts eller nedtagits.

g) Plank får ej göras lägre än 1,8 meter eller högre än 4 meter och skall på yttersidan överstrykas med färg, om byggnadsnämnden så föreskriver.

Gångdörr i plank skall göras inåtgående. Del av plank som löstages för beredande av ingång skall ställas innanför kvarstående del av planket.

h) Vid anordnande av ställning och däri förekommande hiss eller spel skola i övrigt iakttagas bestämmelserna i lagen om arbetarskydd och de föreskrifter, som med stöd av nämnda lag kunna vara meddelade av yrkesinspektören.

3. Exempel på utförande av ställningar.

I nedanstående exempel angivna ställningar förutsättas tillverkade och sammansatta på arbetsplatsen av virke, som uppfyller fordringarna för konstruktionsvirke T 100.

a) *Utvändig putsställning.*

Ställningen utföres med spiror som uppställas parvis. I höjd med varje bomlag fästas vid spirorna knapar, på vilka tvärgående bommar uppläggas. Mellan bommarna uppläggas golvplank. Ställningen försträvas i erforderlig utsträckning i längdled och tvärled medelst brädkryss och förankras vid byggnaden. Spirorna skarvas strax ovan bomlag med s.k. stumskarv samt fyra stycken skarvplankor.

Största centrumavstånd mellan spirparen	3,5	meter
Största centrumavstånd mellan spirorna i spirparet	2,0	»
Spiras minsta dimension intill 5 meter nedom översta bomlaget	4"	× 4"
Spiras minsta dimension intill 10 meter nedom översta bomlaget	5"	× 5"
Boms minsta dimension	2"	× 7"
Bomknaps minsta dimension	2"	× 4"
Golvplankas minsta dimension	2"	× 7"
Brädkryss' minsta dimension	1¼"	× 5"

Infästningar:

Bomknap	2	st	5"	grov	ekspik	eller
	3	»	5"	klen	»	»
	5	»	5"	nr 43	trådspik ¹⁾	
Bom	2	»	5"	»	43	»
Brädkryss	2	»	3"	»	31	»

¹⁾ Nummerbeteckningen hänför sig till svensk standard (SMS I 382).

b) *Invändig putsställning.*

Ställningen utföres med bockar, på vilka golvbrädor eller formluckor uppläggas. Bockarna utgöres av en bockrygg, som i vardera änden är upplagd på ett eller två bockben.

Bockryggs dimension vid 1,3 meters spännvidd ..... 1" × 5"
 Golvbrädas dimension vid 1,0 meters spännvidd ..... 1" × 7"
 Golvbrädas dimension vid 1,5 meters spännvidd ..... 1¼" × 7"

Användas 50 cm breda formluckor av 1" hyvlade bräder får spännvidden uppgå till 1,2 meter.

c) *Invändig murarställning.*

Ställningen utföres med golvplankor som uppläggas på tvärgående bommar. Varje bom upplägges med ena änden på muren och med den andra på en s.k. sax eller på en spira.

Nedan angivna dimensioner på golvplankor och bommar kunna användas i ställning för murning av 1½ stens vägg av tegel med en volymvikt av högst 1,6 kg/dm³ under förutsättning att högst den tegelmängd som åtgår för uppmurning av väggen till 1,0 meters höjd samtidigt är upplagd på ställningen. Vidare har förutsatts att tegellasten på ställningen är i stort sett jämnt fördelad på fyra plankor.

Golvplankas dimension vid 2,5 meters spännvidd ..... 2" × 7"
 Boms dimension vid 1,5 meters spännvidd ..... 2" × 7"

BILAGA C.

FÖRSLAG TILL
FÖRESKRIFTER ANGÅENDE SCHAKTNINGSARBETEN
(GRÄVNING OCH SPRÄNGNING).

Allmänna schaktningsföreskrifter.

1. Innan sprängningsarbete påbörjas skall tillstånd därtill inhämtas hos vederbörande polismyndighet.¹⁾

Om schaktning skall utföras i gräns mot grannfastighet, skall dennas ägare därom underrättas i god tid innan arbetet påbörjas.

Innan schaktningsarbete påbörjas skall anmälan göras till byggnadsnämnden, för utstakning av blivande byggnads rätta plan- och höjdläge, samt till de myndigheter som hava att svara för gator och avlopp, vederbörande gas-, elektricitets- och vattenledningsverk ävensom telegrafverket, för erhållande av uppgift om befintliga ledningar, som kunna beröras av arbetena, och vilka åtgärder som skola vidtagas för att skydda ledningarna mot skada.

2. Tomts nivåförhållanden få icke ändras i annan mån än som betingas av de för byggnadslovets genomförande nödvändiga schaktnings- eller planeringsarbetena.

Grävning får icke utföras under blivande källarbotten förrän byggnadsnämnden godkänt det tillämnade grundläggningssättet.

För att förebygga att marken förskjutes eller att angränsande gata eller byggnad skadas vid arbetenas utförande skall spåntning, stöttning eller annan erforderlig åtgärd vidtagas. Vid beräkning av sidotryck å spåntväggar o.dyl. skola iakttagas föreskrifterna i av Kungl. byggnadsstyrelsen utfärdade anvisningar till byggnadsstadgan. Spånt som uppsättes till stöd för intilliggande byggnad och som avses att kvarbliva får ej utan särskilt tillstånd av byggnadsnämnden utföras av trä.

¹ Denna punkt uteslutes därest tillstånd icke skulle erfordras enligt gällande författningar.

Grundbotten bör på lämpligt sätt skyddas mot skada genom dagvatten och mot frysning.

Vid schaktningsarbete uppfordrat slambemängt vatten skall i avsättningsbehållare eller på annat sätt befrias från fasta beståndsdelar innan det utsläppes i samhällets avloppsledning.

Vid grävning och sprängning skall beredas tillräcklig plats för dräneringsledningar, vilka där så kan ske skola dragas runt om byggnaden och anslutas till avlopp från fastigheten eller till pumpbrunn. Dräneringsdikets botten skall med sin högsta punkt läggas minst 20 cm under intilliggande golvs överyta samt givas en lutning av minst 1:200 mot utloppet.

Stängsel eller annan anordning skall vid behov uppsättas kring arbetsplatsen till förebyggande av olycksfall.

Schaktning invid gata.

3. Vid schaktning invid gata skall denna stödas väl, så att ledningar ävensom i gatan förekommande markeringar för triangel- och polygonpunkter ej rubbas eller på annat sätt taga skada.

Om under den kalla årstiden schaktas närmare vattenledning än det i bil. 1 till ovannämnda anvisningar till byggnadsstadgan angivna frostfria djupet, ökat med 0,5 meter, skola åtgärder vidtagas för att hindra att rören skadas av frost.

Om rör eller kabel blottas skall anmälan därom genast göras till vederbörande myndighet, och skola de föreskrifter, som i anledning härav meddelas av myndighet, noggrant iakttagas.

Gata skall efter schaktningsarbetet väl återfyllas. Därvid skall användas material som är lämpligt med hänsyn till gatans bestånd samt däri befintliga ledningars skyddande mot frost eller annan skada.

Schaktning invid fastighetsgräns eller närbelägen byggnad.

4. För grundmur till byggnad som skall uppföras i mer än en vånings höjd och i gräns mot granfastighet skall, såvida berg ej påträffas och källare ej anordnas i byggnaden närmare gränsen än 3 meter, schaktas till minst 2 meters djup under vidliggande markyta, där ej byggnadsnämnden efter företagen besiktning föreskriver annat mått.

Schaktning får icke verkställas under det djup på vilket närbelägen byggnad är grundlagd, förrän dennas grundläggningsförhållanden noga undersökts och en efter omständigheterna lämpad arbetsplan jämte tillhörande konstruktionsritningar och beräkningar samt förslag till därmed sammanhängande skyddsåtgärder ingivits till och prövats av byggnadsnämnden.

Vid pålning invid befintlig byggnad skola skäligen försiktighetsåtgärder vidtagas till förhindrande av att byggnaden skadas genom vibrationer i marken eller att befintliga pålar rubbas.

BILAGA D.**FÖRSLAG TILL FÖRESKRIFTER
ANGÅENDE TILLFÄLLIGA UPPVÄRMNINGSANORDNINGAR
VID BYGGNADSFÖRETAG.****Eldstad.**

Eldstad skall, därest den anbringas på golv eller bjälklag av trä, uppsättas i en låda av stadigt sammanfalsad järnplåt. Lådan skall hava minst 15 cm höga sidor samt sträcka sig runt om eldstaden till ett avstånd från denna av minst 30 cm och vila på tätt underlag av minst 11 cm tegel eller annat ur brandskyddssynpunkt likvärdigt material av motsvarande tjocklek. Kamin, vars botten är belägen minst 23 cm ovanför byggnadsdel av brännbart material, må dock uppsättas på en direkt på golvet lagd järnplåt, som sträcker sig minst 30 cm framför och minst 10 cm på sidorna om eldstaden.

Eldstad får ej uppsättas på mindre avstånd från oskyddad trävägg eller liknande byggnadsdel än 1,5 meter, där fråga är om koksgryta, samt 90 cm i övriga fall. Skyddas väggen till 45 cm över eldstadens överkant med brandhärdig beklädnad eller med plåt, som är avskild från väggen genom ett minst 3 cm brett mellanrum i vilket luftväxling kan ske, får dock avståndet mellan eldstaden och väggen minskas till hälften av ovan angivna mått.

Rökrör.

Rökrör av plåt får ej framdragas närmare byggnadsdel av brännbart material än 45 cm, såframt denna ej skyddas på sätt i närmast föregående stycke angivits, då rörets avstånd till sådan byggnadsdel kan nedbringas till 23 cm. På sådant ställe där rökrör drages genom bjälklag eller tak får dock avståndet till oskyddad byggnadsdel av brännbart material minskas till 30 cm. Rörets översta del skall förses med gnistsläckare, som kan utgöras exempelvis av säkert fäst metalltrådsnät.

Rökrör från eldstad i värmebod får ej ledas ut genom yttervägg utan skall dragas upp genom taket.

Rökrör från eldstad i byggnad under uppförande skall om möjligt ledas direkt till skorstenspipa.

Eldning.

Såsom bränsle i koksgryta får ej ved eller torv användas.

När eldning pågår skola två med vatten fyllda linkar finnas till hands i lokalen.

I byggnad under uppförande skall dessutom i samma våning eldningen sker finnas en lätt tillgänglig, med vatten fylld pyttsspruta eller annan likvärdig eldsläckningsanordning.

Eldning skall ske med nödig försiktighet och noggrann tillsyn däröver hållas av pålitlig person.

Innan eldning första gången företages i byggnad under uppförande skall polismyndigheten därom underrättas.

BILAGA E.

FORMULÄR TILL ANSÖKAN OM BYGGNADSLOV SAMT DÄRTILL HÖRANDE BESKRIVNING.

Anmärkingar.

Blanketter med formulär till ansökan om byggnadslov samt därtill hörande beskrivning böra lämpligen givas format A 4 (210×297 mm).

Beträffande formuläret till ansökan om byggnadslov må framhållas att detsamma i första hand är avsett för de fall då fråga är om uppförande av helt ny byggnad och därmed jämförliga byggnadsföretag. I sådana fall böra regelmässigt samtliga de handlingar som formuläret upptager ingivas till byggnadsnämnden i det antal exemplar som angivits i formuläret. Är ärende av beskaffenhet att dess prövning kan ske på grundval av enklare eller färre handlingar än som angivits i formuläret kan någon eller några rader i blanketten strykas. (Jfr § 28 i det i Avd. I intagna normalförslaget till byggnadsordning för stad och stadsliknande samhälle.) Anmärkningskolumnen är avsedd för byggnadsnämndens anteckningar om de ingivna handlingarna (antal exemplar i vilka de ingivits, om handlingarna kunna godtagas i befintligt skick eller böra kompletteras av sökanden etc.).

Formuläret till teknisk beskrivning har uppgjorts i samråd med Statens byggnadslånebyrå och utformats på sådant sätt att det vanligen kan användas även vid sökande av statligt byggnadslån. För byggnadsnämnds prövning av ansökan om byggnadslov är det dock i många fall icke nödvändigt att alla de uppgifter som formuläret angiver lämnas. Förhållandena kunna dock vara så växlande att några närmare riktlinjer härvidlag icke synas kunna lämnas. För det stora flertalet ansökningar om byggnadslov för uppförande av ny byggnad torde dock bliva erforderligt att formuläret i dess helhet ifylles.

Dnr .....
Inkom den .....

ANSÖKAN OM BYGGNADSLOV

Till BYGGNADSNÄMNDEN i ..... stad [köping, municipalsamhälle, kommun].

Härmed anhålles om tillstånd att enligt nedan angivna handlingar utföra .....¹⁾

å här nedan angiven tomt (tomtplats).

..... den ..... 19.....

Sökandens egenhändiga namnteckning²⁾

Stadsdel .....

Kvarterets namn .....

Tomtens nummer .....

Stadsägonummer eller annan gällande fastighetsbeteckning .....

Sökandens efter- och förnamn .....

Yrke eller titel .....

Nuvarande postadress .....

Telefonnummer .....

Ritningarna utförda av .....

Bifogade handlingar

Anm.

Nybyggnadskarta (2 ex.) .....

Situationsplan (3 ex.)³⁾ .....

Planritningar, genomskärningsritningar och fasadritningar (3 ex.)³⁾ .....

Övriga ritningar eller kartor .....

Teknisk beskrivning enligt särskilt formulär (3 ex.) .....

Äganderättsbevis eller annat bevis att sökanden är berättigad till byggnadsarbetets utförande .....

Anmälan om ansvarig arbetsledare jämte ansvarsförbindelse från denne .....

Övriga handlingar .....

Avgift för ritningsgranskning erlägges samtidigt mot särskilt kvitto.

¹⁾ Här angives vad byggnadsföretaget avser (nybyggnad, tillbyggnad, påbyggnad, ombyggnad etc.).

²⁾ I förekommande fall skall bevis om rätt att teckna firma bifogas.

³⁾ Ett av exemplaren skall vara utfört med tusch å kalkerväv eller i annat av Kungl. byggnadsstyrelsen godkänt, för arkivering och kopiering lämpligt utförande och material.

TEKNISK BESKRIVNING

Byggnadens art: ..... Sökande: ..... Adress: ..... Tel.	Byggnadsplats Län: ..... Kommun: ..... Kvarter: ..... tomte nr ..... Stadsägo-nr (el. annan gällande fastighetsbeteckning) .....
---	---

GRUND

Markförhållanden	Jordlagrens beskaff. (ungef. djup)	Tjänsteanteckn.
Grundläggningssätt	Betongpel. el. murar till berg, utbredda plattor, betongpål, etc.	
Yttre grundmurar	Betong: dimens., cementhalt. Betonghåsten: dimens. Värmeisol. Vattenisol. Sockel: material, ytbehandling. Dränering: material dimens. o. placering	
Inre grundmurar	Betong: dimens., cementhalt. Betonghåsten: dimens.	

VÄGGAR

Ytterväggar i allmänhet under fönster	Material, delarnas dimens. o. placering utifrån räknat	
Innerväggar bärande lägenhets- skiljande mot ouppvärmad utrymme trappomslutande övriga	Material, delarnas dimens. o. placering	
Brandmurar	Material, dimens.	

BJÄLKLAG

Källarbjälklag	Konstr.-sätt, värmeisol., takbehandl.	
Mellanbjälklag	Konstr.-sätt, ljudisol.	
Vindbjälklag	Konstr.-sätt, värmeisol.	
Bjälklag under badrum	Konstr.-sätt, ljud- o. vattenisol.	
Altanbjälklag	Konstr.-sätt, värme- o. vattenisol.	
Balkonger	Konstr.-sätt, vattenisol.	
Trappor	Konstr.-sätt	

TAK

Yttertak i allmänhet	Konstr.-sätt, (dimens., delning), takpanel, belägg.	
över inredd vindsvåning	Material, delarnas dimens. o. placering utifrån räknet	

DIVERSE

Ventilation och uppvärmning	Ventilationssystem: självdrag, mek. vent. etc.		
	Uppvärmningssystem		
		Material	Tjocklek omslutn. väggar skiljeväggar
	Evak. kanaler		
	Imkanaler		
	Rökrör		
	Pannskorsten: ytbehandl. ovan tak		
Övriga uppgifter			

den

Ansv. arbetsledare: .....

Arkitekt: .....

Byggnadskonstruktör: .....

Värme- o. vent.-konstruktör: .....

(Sökandens egenhändiga namnteckning eller firmastämpel jämte egenhändig namnteckning av den eller de personer som äga teckna firman.)

--

BILAGA F.

FÖRSLAG TILL TAXA Å AVGIFTER FÖR RITNINGSGRANSKNING
 OCH BESIKTNINGAR M.M. I ANLEDNING AV
 ANSÖKAN OM BYGGNADSLOV.

§ 1.

Ny byggnad.

1. Avgift för ritningsgranskning utgår
- a) för byggnad vars planyta är högst 50 kvm
 med 10 kronor om byggnaden rymmer 1 våning,
 » 15 » » » 2 våningar,
 » 20 » » » 3 » ,
 » 45 » » » 4 » samt
 » 15 » för varje våning härutöver;
- b) för byggnad vars planyta är 51—100 kvm
 med 15 kronor om byggnaden rymmer 1 våning,
 » 20 » » » 2 våningar,
 » 45 » » » 3 våningar samt
 » 15 » för varje våning härutöver;
- c) för byggnad vars planyta är större än 100 kvm med en grundavgift av 25 kronor jämte för varje påbörjat 50-tal kvm över 150 kvm 10 kronor samt för varje våning utöver en 15 kronor.
2. För byggnad med större planyta än 150 kvm eller mer än två våningar skall särskild avgift erläggas för granskning av konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar. Dylik avgift utgår med 50 % av den ovan under 1 angivna avgiften för ritningsgranskning.
3. Avser ansökan om byggnadslov flera likartade byggnader, äger byggnadsnämnden medgiva skälig nedsättning i ovan stadgade avgifter.
4. Avgift för besiktningar utgår med ett belopp motsvarande summan av de avgifter som skola erläggas enligt 1 och 2.

5. Som planyta räknas den yta byggnaden upptager på marken. Vid beräkning av planytan räknas del av kvadratmeter som hel kvadratmeter.

Som våning räknas även källare, jordvåning eller vind, om däri till någon del äro inredda lokaler för affär, hantverk, industri, bostäder eller annat därmed jämförligt ändamål.

Där byggnad ej är indelad i våningar eller där våningshöjder förekomma som avsevärt överstiga normal våningshöjd skall en byggnadshöjd av 3 meter, räknat från översidan av det närmast över markplanet utlagda bjälklaget och mätt i byggnadens fasad, anses motsvara en våningshöjd. Varje påbörjad höjd av 3 meter räknas som ny våning. I fråga om källare och vind skall gälla vad i föregående stycke sagts. För hallbyggnader med bågformig, triangulär eller liknande tvärsektion räknas med byggnadens medelhöjd.

Där våningsantalet inom en byggnad varierar beräknas avgiften som vore byggnadsdelar med sinsemellan olika våningsantal skilda byggnader.

§ 2.

Provisorisk byggnad.

För provisorisk byggnad av enkel konstruktion, såsom skjul eller dylikt, ävensom för brädgårdsbyggnader och liknande anordningar, vilka huvudsakligen utgöras av tak över varuupplag med icke täta väggar, utgår avgift med 50 % av i § 1 angivna avgifter.

§ 3.

Till-, på- eller ombyggnad.

För till- eller påbyggnad beräknas avgifter enligt samma grunder som angivits i § 1 för nybyggnad.

För ombyggnad av större omfattning utgår avgift med 70 % och för ombyggnad av mindre omfattning med 50 % av det belopp, som skulle hava utgått, därest fråga varit om ny byggnad.

§ 4.

Granskning och besiktning m.m. i andra fall än i §§ 1—3 sägs.

1. Därest ansökan om byggnadslov för ändrad användning av byggnad eller lokal, fastighets inhägnad, rivning av byggnad, schaktnings-, sprängnings- eller utfyllningsarbete, anordnande av virkes- eller annat varuupplag eller materialgård, utbyte av takbeläggingsmaterial, omfärgning, uppsättande av skylt eller annan anordning som avses i §. . . . i byggnadsordningen, plantering eller annan anordning å förgård eller annat från bebyggande undantaget område m.m.

föranleder såväl granskning som besiktning skall erläggas en avgift av 15 kronor. Föranleder ansökningen endast granskning eller endast besiktning utgår avgiften med 7 kronor 50 öre. Kan frågan om byggnadslov avgöras utan vare sig granskning eller besiktning erlägges ingen avgift.

2. För prövning av nytt byggnadsmaterial, ny byggnadskonstruktion, ny konstruktion av byggnadsställning eller dylikt skall, i den mån byggnadsnämnden finner sig böra företaga sådan prövning, erläggas skäligen av nämnden bestämd avgift.

§ 5.

Avgifternas erläggande m.m.

Föreskrivna avgifter skola erläggas till byggnadsnämnden vid ansökningens ingivande.

Har ansökan om byggnadslov avslagits och göres senast inom ett år därefter förnyad ansökan med väsentligen samma innehåll, är sökanden befriad från skyldighet att erlägga ny avgift för ritningsgranskning enligt § 1 punkterna 1 och 2.

Därest ansökan om byggnadslov avslås eller sökanden icke påbörjar det arbete byggnadslov avser inom ett år efter det lovet meddelades, äger han att efter därom inom samma tid gjord hemställan återfå erlagda avgifter för besiktning.

Anmärkningar.

I 171 § byggnadsstadgan föreskrives att om byggnadsnämnden till sitt biträde har stadsarkitekt eller byggnadskonsulent eller om i stället för byggnadsnämnd har utsetts byggnadsinspektör må länsstyrelsen utfärda taxa för avgifter, som de byggande skola erlägga för erhållande av byggnadslov, för ritningsgranskning, för besiktningar och för andra förrättningar som nämnden enligt gällande bestämmelser har att verkställa.

Av förarbetena till den nya byggnadslagstiftningen framgår att stadgandet endast avser förrättningar, som stå i direkt sammanhang med själva byggandet, och icke avser exempelvis mättningsförrättningar. Vidare framgår att vid bestämmandet av det belopp, som enligt taxan skall utgå för viss åtgärd eller förrättning, avseende främst bör fästas vid den nytta sökanden kan anses äga av åtgärden eller förrättningen. Härav synes framgå att de medel som inflyta genom taxan icke skola täcka byggnadsnämndens kostnader i samband med utövandet av andra nämnden åvilande uppgifter, såsom handhavandet av stadsplanering, tomtindelningar eller tomtmätningar, avgivande av yttranden till andra myndigheter el.dyl.

I normalförslaget till taxa beröres icke närmare i vad mån de inflyttna avgifterna skola tillfalla nämndens tjänstemän, då detta närmast får bli beroende av det avtal med respektive tjänsteman, som byggnadsnämnden träffar. Där stadsarkitekten eller byggnadskonsulenten icke i annan ordning uppbär ersättning för i taxan omnämnda granskningar och besiktningar, som han verkställer, böra dock givetvis de inflyttna avgifterna oavkortade tillfalla honom.

I det år 1932 uppgjorda normalförslaget till byggnadsordningar m.m. intogs som bilaga G

»Normalförslag till taxa å avgifter till stadsarkitekt (byggnadskonsulent, byggnadsinspektör) för granskning av ritningar i och för byggnadslov samt för besiktningar». Enligt nämnda normalförslag skulle erläggas avgift för ritningsgranskning och för besiktningar, vilka avgifter utgingo med ett visst belopp per rum i byggnaden eller, där avgifterna ej kunde beräknas som för vanliga bostadshus, med ett visst belopp per kubikmeter av byggnadens volym.

Det nu uppgjorda normalförslaget upptager avgift utom för ritningsgranskningar och besiktningar även för granskning av konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar, vilket ansetts skäligt med hänsyn till att sådan granskning numera utgör en stor del av byggnadsnämndens arbete. Avgiften för sistnämnda slag av granskning har föreslagits skola utgå med 50 % av avgiften för ritningsgranskning. Denna relation mellan avgifterna får emellertid icke anses utgöra något mått på fördelningen av byggnadsnämndens arbete med det ena eller andra slaget av granskning. En exakt sådan fördelning skulle vara svår att åstadkomma. Avgiften för granskning av konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar har ej heller gjorts beroende av att byggnadsnämnden har särskild sakkunnig anställd för sådan granskning. Självfallet bör emellertid den byggnadslovssökande kunna påräkna att en sakkunnig granskning av konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar verkställas om avgiften uttages.

Avgifterna beräknas efter en annan princip än i det tidigare normalförslaget. Metoden med beräkning av avgifterna per rum kan nämligen ibland giva anledning till tveksamhet, när begreppet rum kan tolkas olika. Dessutom förekomma ofta byggnader, som innehålla både bostadsrum och andra lokaler, i vilket fall avgiftsberäkning enligt den tidigare metoden blev komplicerad. Den nu föreslagna indelningen i grupper allt efter storleken av byggnadens planyta bör kunna medgiva en snabb och enkel uträkning av avgifterna.

Taxans belopp hava beräknats med utgångspunkt från att den tidigare avgiften för den vanligaste typen av små enfamiljshus, nämligen 3 rum och kök, icke skall bliva föremål för någon höjning gentemot tidigare normalförslag. För byggnader om exempelvis 4 rum och kök torde förslaget t.o.m. innebära någon avgiftsminskning gentemot det tidigare normalförslaget. För större byggnader har däremot i allmänhet en höjning företagits, vilket ansetts skäligt med hänsyn till dels den allmänna höjningen av prisnivån som inträtt sedan det föregående normalförslaget utkom, dels till den efter nämnda tidpunkt ökade omfattningen av byggnadsnämndens arbete med tillsynen över byggnadsverksamheten.

Å sid. 74—77 hava i tabellform intagits uträknade belopp i kronor å avgifter för vissa storlekar av byggnader.

Avgifter för ritningsgranskning enligt § 1 punkt 1.

Planyta m ²	V å n i n g s a n t a l														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
högst 50	10:—	15:—	20:—	45:—	60:—	75:—	90:—	105:—	120:—	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—
51—100	15:—	20:—	45:—	60:—	75:—	90:—	105:—	120:—	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—
101—150	25:—	40:—	55:—	70:—	85:—	100:—	115:—	130:—	145:—	160:—	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—
151—200	35:—	50:—	65:—	80:—	95:—	110:—	125:—	140:—	155:—	170:—	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—
201—250	45:—	60:—	75:—	90:—	105:—	120:—	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—
251—300	55:—	70:—	85:—	100:—	115:—	130:—	145:—	160:—	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—	250:—	265:—
301—350	65:—	80:—	95:—	110:—	125:—	140:—	155:—	170:—	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—	260:—	275:—
351—400	75:—	90:—	105:—	120:—	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—	270:—	285:—
401—450	85:—	100:—	115:—	130:—	145:—	160:—	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—	250:—	265:—	280:—	295:—
451—500	95:—	110:—	125:—	140:—	155:—	170:—	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—	260:—	275:—	290:—	305:—
501—550	105:—	120:—	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—	270:—	285:—	300:—	315:—
551—600	115:—	130:—	145:—	160:—	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—	250:—	265:—	280:—	295:—	310:—	325:—
601—650	125:—	140:—	155:—	170:—	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—	260:—	275:—	290:—	305:—	320:—	335:—
651—700	135:—	150:—	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—	270:—	285:—	300:—	315:—	330:—	345:—
701—750	145:—	160:—	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—	250:—	265:—	280:—	295:—	310:—	325:—	340:—	355:—
751—800	155:—	170:—	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—	260:—	275:—	290:—	305:—	320:—	335:—	350:—	365:—
801—850	165:—	180:—	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—	270:—	285:—	300:—	315:—	330:—	345:—	360:—	375:—
851—900	175:—	190:—	205:—	220:—	235:—	250:—	265:—	280:—	295:—	310:—	325:—	340:—	355:—	370:—	385:—
901—950	185:—	200:—	215:—	230:—	245:—	260:—	275:—	290:—	305:—	320:—	335:—	350:—	365:—	380:—	395:—
951—1 000	195:—	210:—	225:—	240:—	255:—	270:—	285:—	300:—	315:—	330:—	345:—	360:—	375:—	390:—	405:—

Avgifter för granskning av konstruktionsritningar och hållfasthetsberäkningar enligt § 1 punkt 2.

Planyta m ²	V å n i n g s a n t a l														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
högst 50	—	—	10:—	22:50	30:—	37:50	45:—	52:50	60:—	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—
51—100	—	—	22:50	30:—	37:50	45:—	52:50	60:—	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50
101—150	—	—	27:50	35:—	42:50	50:—	57:50	65:—	72:50	80:—	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50
151—200	17:50	25:—	32:50	40:—	47:50	55:—	62:50	70:—	77:50	85:—	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50
201—250	22:50	30:—	37:50	45:—	52:50	60:—	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50
251—300	27:50	35:—	42:50	50:—	57:50	65:—	72:50	80:—	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50	125:—	132:50
301—350	32:50	40:—	47:50	55:—	62:50	70:—	77:50	85:—	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50	130:—	137:50
351—400	37:50	45:—	52:50	60:—	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50	135:—	142:50
401—450	42:50	50:—	57:50	65:—	72:50	80:—	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50	125:—	132:50	140:—	147:50
451—500	47:50	55:—	62:50	70:—	77:50	85:—	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50	130:—	137:50	145:—	152:50
501—550	52:50	60:—	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50	135:—	142:50	150:—	157:50
551—600	57:50	65:—	72:50	80:—	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50	125:—	132:50	140:—	147:50	155:—	162:50
601—650	62:50	70:—	77:50	85:—	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50	130:—	137:50	145:—	152:50	160:—	167:50
651—700	67:50	75:—	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50	135:—	142:50	150:—	157:50	165:—	172:50
701—750	72:50	80:—	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50	125:—	132:50	140:—	147:50	155:—	162:50	170:—	177:50
751—800	77:50	85:—	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50	130:—	137:50	145:—	152:50	160:—	167:50	175:—	182:50
801—850	82:50	90:—	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50	135:—	142:50	150:—	157:50	165:—	172:50	180:—	187:50
851—900	87:50	95:—	102:50	110:—	117:50	125:—	132:50	140:—	147:50	155:—	162:50	170:—	177:50	185:—	192:50
901—950	92:50	100:—	107:50	115:—	122:50	130:—	137:50	145:—	152:50	160:—	167:50	175:—	182:50	190:—	197:50
951—1 000	97:50	105:—	112:50	120:—	127:50	135:—	142:50	150:—	157:50	165:—	172:50	180:—	187:50	195:—	202:50

Avgifter för besiktningar enligt § 1 punkt 4.

Planyta m ²	V å n i n g s a n t a l														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
högst 50	10:—	15:—	30:—	67: 50	90:—	112: 50	135:—	157: 50	180:—	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—
51— 100	15:—	20:—	67: 50	90:—	112: 50	135:—	157: 50	180:—	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50
101— 150	25:—	40:—	82: 50	105:—	127: 50	150:—	172: 50	195:—	217: 50	240:—	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50
151— 200	52: 50	75:—	97: 50	120:—	142: 50	165:—	187: 50	210:—	232: 50	255:—	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50
201— 250	67: 50	90:—	112: 50	135:—	157: 50	180:—	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50
251— 300	82: 50	105:—	127: 50	150:—	172: 50	195:—	217: 50	240:—	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50	375:—	397: 50
301— 350	97: 50	120:—	142: 50	165:—	187: 50	210:—	232: 50	255:—	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50	390:—	412: 50
351— 400	112: 50	135:—	157: 50	180:—	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50	405:—	427: 50
401— 450	127: 50	150:—	172: 50	195:—	217: 50	240:—	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50	375:—	397: 50	420:—	442: 50
451— 500	142: 50	165:—	187: 50	210:—	232: 50	255:—	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50	390:—	412: 50	435:—	457: 50
501— 550	157: 50	180:—	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50	405:—	427: 50	450:—	472: 50
551— 600	172: 50	195:—	217: 50	240:—	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50	375:—	397: 50	420:—	442: 50	465:—	487: 50
601— 650	187: 50	210:—	232: 50	255:—	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50	390:—	412: 50	435:—	457: 50	480:—	502: 50
651— 700	202: 50	225:—	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50	405:—	427: 50	450:—	472: 50	495:—	517: 50
701— 750	217: 50	240:—	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50	375:—	397: 50	420:—	442: 50	465:—	487: 50	510:—	532: 50
751— 800	232: 50	255:—	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50	390:—	412: 50	435:—	457: 50	480:—	502: 50	525:—	547: 50
801— 850	247: 50	270:—	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50	405:—	427: 50	450:—	472: 50	495:—	517: 50	540:—	562: 50
851— 900	262: 50	285:—	307: 50	330:—	352: 50	375:—	397: 50	420:—	442: 50	465:—	487: 50	510:—	532: 50	555:—	577: 50
901— 950	277: 50	300:—	322: 50	345:—	367: 50	390:—	412: 50	435:—	457: 50	480:—	502: 50	525:—	547: 50	570:—	592: 50
951—1 000	292: 50	315:—	337: 50	360:—	382: 50	405:—	427: 50	450:—	472: 50	495:—	517: 50	540:—	562: 50	585:—	607: 50

Summa avgifter enligt § 1 punkterna 1, 2 och 4.

Planyta m ²	V å n i n g s a n t a l														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
högst 50	20:—	30:—	60:—	135:—	180:—	225:—	270:—	315:—	360:—	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—
51—100	30:—	40:—	135:—	180:—	225:—	270:—	315:—	360:—	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—
101—150	50:—	80:—	165:—	210:—	255:—	300:—	345:—	390:—	435:—	480:—	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—
151—200	105:—	150:—	195:—	240:—	285:—	330:—	375:—	420:—	465:—	510:—	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—
201—250	135:—	180:—	225:—	270:—	315:—	360:—	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—
251—300	165:—	210:—	255:—	300:—	345:—	390:—	435:—	480:—	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—	750:—	795:—
301—350	195:—	240:—	285:—	330:—	375:—	420:—	465:—	510:—	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—	780:—	825:—
351—400	225:—	270:—	315:—	360:—	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—	810:—	855:—
401—450	255:—	300:—	345:—	390:—	435:—	480:—	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—	750:—	795:—	840:—	885:—
451—500	285:—	330:—	375:—	420:—	465:—	510:—	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—	780:—	825:—	870:—	915:—
501—550	315:—	360:—	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—	810:—	855:—	900:—	945:—
551—600	345:—	390:—	435:—	480:—	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—	750:—	795:—	840:—	885:—	930:—	975:—
601—650	375:—	420:—	465:—	510:—	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—	780:—	825:—	870:—	915:—	960:—	1 005:—
651—700	405:—	450:—	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—	810:—	855:—	900:—	945:—	990:—	1 035:—
701—750	435:—	480:—	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—	750:—	795:—	840:—	885:—	930:—	975:—	1 020:—	1 065:—
751—800	465:—	510:—	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—	780:—	825:—	870:—	915:—	960:—	1 005:—	1 050:—	1 095:—
801—850	495:—	540:—	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—	810:—	855:—	900:—	945:—	990:—	1 035:—	1 080:—	1 125:—
851—900	525:—	570:—	615:—	660:—	705:—	750:—	795:—	840:—	885:—	930:—	975:—	1 020:—	1 065:—	1 110:—	1 155:—
901—950	555:—	600:—	645:—	690:—	735:—	780:—	825:—	870:—	915:—	960:—	1 005:—	1 050:—	1 095:—	1 140:—	1 185:—
951—1 000	585:—	630:—	675:—	720:—	765:—	810:—	855:—	900:—	945:—	990:—	1 035:—	1 080:—	1 125:—	1 170:—	1 215:—

BILAGA G.

FÖRSLAG TILL INSTRUKTION FÖR STADSARKITEKT.

§ 1.

Det åligger stadsarkitekten:

att biträda byggnadsnämnden med råd och upplysningar i alla till hans tjänst hörande frågor och hos nämnden göra framställning om de åtgärder, som äro ägnade att främja ett sunt byggnadsväsen;

att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom staden och dess omgivning samt hos byggnadsnämnden väcka förslag om upprättande eller ändring av generalplan eller stadsplan eller om annan planläggningsåtgärd eller bebyggelse-reglering, i den mån behov därav yppas;

att tillse att byggnadskvarter och specialområden förses med lämpliga stadsplanebestämmelser;

att, innan förslag till tomtindelning framlägges, å kvartersskarta utreda huru bebyggandet lämpligen bör ordnas med hänsyn till ett praktiskt och ekonomiskt utnyttjande av tomterna samt för ernående av goda hygieniska förhållanden och största möjliga trevnad inom kvarteret med beaktande jämväl av att god helhetsverkan bör eftersträvas;

att mottaga ansökningar om byggnadslov, granska dem åtföljande ritningar och övriga handlingar samt inför byggnadsnämnden föredraga såväl dessa som övriga till hans tjänst hörande ärenden och, då så erfordras, avgiva skriftligt yttrande;

att, då han därom anmodas, avgiva yttrande i ärende som blivit från annan myndighet eller eljest till byggnadsnämnden remitterat för yttrande;

att å tid, som av byggnadsnämnden bestämmes, vara å sitt tjänsterum tillstädes för att tillhandagå allmänheten i till tjänsten hörande ärenden;

att verkställa de besiktningar som i byggnadsordningen eller av byggnadsnämnden föreskrivas;

att hålla noggrann tillsyn över att byggnadsföretag utföras på tillfredsställande sätt i överensstämmelse med fastställda ritningar och gällande föreskrifter samt,

då något finnes stridande däremot, ofördröjligen söka åstadkomma rättelse och, om sådan ej vinnes, hos byggnadsnämnden anmäla förhållandet;

att lämna allmänheten råd och anvisningar till befrämjande av en god byggnadskultur;

att tillhandagå jämväl annan stadens myndighet än byggnadsnämnden med upplysningar och råd i planläggnings- och byggnadsfrågor samt på av byggnadsnämnden givet uppdrag biträda sådan myndighet genom att deltaga i besiktningar och sammanträden;

att i enlighet med byggnadsnämndens föreskrifter föra erforderliga register och journaler och på tid, som nämnden bestämmer, avlämna statistisk redogörelse för byggnadsverksamheten i staden under sist gångna året;

att förvara och vårda de kopior och byggnadsritningar, vilka enligt byggnadsordningen skola ingivas till byggnadsnämnden; samt

att ställa sig till efterrättelse de närmare föreskrifter rörande arbetet i tjänsten, som av byggnadsnämnden kunna lämnas honom utöver vad denna instruktion innehåller.

§ 2.

Stadsarkitekten äger att, i den mån hans tjänst det medger och efter anmälan till byggnadsnämnden i varje särskilt fall, utöva enskild arkitektverksamhet. Sådan verksamhet inom stadens område må dock endast avse av staden lämnat arkitektuppdrag, såvida icke byggnadsnämnden efter prövning i varje särskilt fall medger undantag.

[*Alt. I.* Stadsarkitekten äger att, i den mån hans tjänst det medger och efter anmälan till byggnadsnämnden i varje särskilt fall, utöva enskild arkitektverksamhet.]

[*Alt. II.* Stadsarkitekten äger icke rätt att bedriva enskild arkitektverksamhet.]

§ 3.

Angående tjänstledighet för stadsarkitekten och vikarie för denne beslutar byggnadsnämnden.

§ 4.

Stadsarkitekten är pliktig att underkasta sig de ändringar i denna instruktion, som i fråga om hans tjänsteåligganden kunna bliva i vederbörlig ordning beslutade.

Anmärkningar.

Då detta förslag är avsett att tjäna till ledning vid upprättande av instruktion för stadsarkitekt ej endast i stad utan även i köping och municipalsambälle samt inom område på landet med fastställd stadsplan, bör i förekommande fall ordet staden(s) utbytas mot resp. köpingen(s), municipalsambället(s), planområdet(s) eller annat lämpligt uttryck.

Den i § 1 elfte att-satsen intagna bestämmelsen bör i regel uteslutas i sådana fall, då fråga är om stadsplaneområden på landet.

BILAGA H.

FÖRSLAG TILL INSTRUKTION FÖR BYGGNADSKONSULENT.

Det åligger byggnadskonsulenten:

att biträda byggnadsnämnden med råd och upplysningar i alla till hans tjänst hörande frågor och hos nämnden göra framställning om de åtgärder, som äro ägnade att främja ett sunt byggnadsväsen;

att med uppmärksamhet följa utvecklingen inom kommunen och dess omgivning samt, då för en ändamålsenlig bebyggelse planläggningsåtgärd eller bebyggelsereglering i någon form visar sig erforderlig, hos byggnadsnämnden väcka förslag därom;

att därvid särskilt beakta om tätbebyggelse kan vara att förvänta inom visst område;

att beträffande område, för vilket byggnadsplan fastställts, lämna anvisningar rörande byggnadsmarkens lämpliga tomtplatsindelning och bebyggande;

att mottaga ansökningar om byggnadslov, granska dem åtföljande ritningar och övriga handlingar samt inför byggnadsnämnden föredraga såväl dessa som övriga till hans tjänst hörande ärenden;

att föra förteckning över förekommande ärenden och göra anteckningar om deras behandling;

att, då han därom anmodas, avgiva utlåtande i ärende som blivit från annan myndighet eller eljest till byggnadsnämnden remitterat för yttrande;

att å tid, som av byggnadsnämnden bestämmes, vara å sitt tjänsterum tillstädes för att tillhandagå allmänheten i till tjänsten hörande ärenden;

att verkställa de besiktningar som i byggnadsordningen eller av byggnadsnämnden föreskrivas;

att hålla noggrann tillsyn över att byggnadsföretag utföras på tillfredsställande sätt i överensstämmelse med fastställda ritningar och gällande föreskrifter samt, då något finnes stridande däremot, ofördröjligen söka åstadkomma rättelse och, om sådan ej vinnes, hos byggnadsnämnden anmäla förhållandet; samt

att lämna allmänheten råd och anvisningar till befrämjande av en god byggnadskultur.